ક્રમાંક/મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૧૬/૭૧૮૮

ગુજરાત માધ્યમિક અને,

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

સેકટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,

ગાંધીનગર.તા.૨૬/૦૭/૨૦૧૬

પ્રતિ,

આચાર્યશ્રી,

નોંધાયેલ માધ્યમિક અને ઉ.મા.શાળાઓ તમામ,

ગુજરાત રાજય.

વિષયઃ- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(સામાન્ય પ્રવાહ)ના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ બાબત.

ઉપરોકત વિષયના અનુસંધાનમાં જણાવવાનું કે શૈક્ષણિક વર્ષ જૂન-૨૦૧૬ થી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(સામાન્ય પ્રવાહ)ના બદલાયેલ પાઠય પુસ્તકના આધારે તૈયાર કરેલ પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રો તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જે આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. જેનો રાજયની તમામ શાળાઓએ અમલ કરવાનો રહેશે.

સેમેસ્ટર પધ્ધતિ રદ થતાં ધોરણ-૧૧ વિજ્ઞાન પ્રવાહના મુખ્ય ચાર વિષય(ગણિત-૦૫૦, રસાયણ વિજ્ઞાન-૦૫૨, ભૌતિક વિજ્ઞાન-૦૫૪ અને જીવ વિજ્ઞાન-૦૫૬) વિષયોના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. જેનો વિજ્ઞાનપ્રવાહની તમામ શાળાઓએ અમલ કરવાનો રહેશે.

(આર.આઇ.પટેલ)

સચિવ

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
1	જૂન	22	1. સાંજ સમે શામળિયો -પદ્ય	22
			2. ચોરી અને પ્રાયશ્ચિત - ગદ્ય	
			● વ્યાકરણ - ધ્વનિશ્રેણી, સંજ્ઞા	
			● લેખન - વિચાર વિસ્તાર	
2	જુલાઈ	25	3. પછે શામળિયોજી બોલિયા - પદ્ય	25
			4. ગોપાળબાપા - ગદ્ય	
			5. ગુર્જરીના ગૃહ કુંજે	
			● વ્યાકરણ -વિશેષણ, સર્વનામ	
			● લેખન - પદ્યાર્થગ્રહણ, નિબંધ	
3	ઑગસ્ટ	23	6. લોહીની સગાઈ - ગદ્ય	23
			7. કામ કરે ઈ જીતે - પદ્ય	
			8. છાલ છોતરાં અને ગોટલાં - ગદ્ય	
			9. પુત્રવધૂનું સ્વાગત	
			● વ્યાકરણ - ધાતુ, પ્રત્યય,	
			● લેખન-નિબંધ, વિચાર વિસ્તાર	
4	સપ્ટેમ્બર	24	10. ભારતીય સંસ્કૃતિની સિદ્ધિ - ગદ્ય	24
			11. મરજીવિયા - પદ્ય	
			12. સખી માર્કંડી	
			● વ્યાકરણ-રવાનુકારી, અંગસાધક, પ્રત્યય ● વ્યાકરણ સંધિ	
			● લેખન-વિચારવિસ્તાર, નિબંધ	
5	ઑક્ટોબર	21	13. રસ્તો કરી જવાના	21
			● લેખન-પદ્યાર્થગ્રહણ	
6	નવેમ્બર	11	14. વાડી પરનાં વહાલાં -ગદ્ય	11
			● લેખન-પત્રલેખન	
7	ડિસેમ્બર	26	15. ગોદ માતની ક્યાં ? - પદ્ય	26
			16. કુદરતી-ગદ્ય	
			17. મારા સપનામાં આવ્યા હરિ-પદ્ય	
			● વ્યાકરણ-સમાસ	
			● લેખન-ગદ્યાર્થગ્રહણ, પદ્યાર્થગ્રહણ	

શોભે નહીં તેવો વેશ કદી પહેરવો નહીં.

ક્રમ	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
8	જાન્યુઆરી	24	18. પંગુમ્ લંઘયતે ગિરિમ્-ગદ્ય	24
			19. પપ્પા હવે ફોન મૂકું ? - પદ્ય	
			20. સમાજ સમર્પિત શ્રેષ્ઠી - ગદ્ય	
			● વ્યાકરણ - વાક્યના પ્રકાર	
			● લેખન-નિબંધ, પત્રલેખન	
9	ફેબ્રુઆરી	23	21. તેજમલ-પદ્ય	23
			22. બોળો-ગદ્ય	
			● વ્યાકરણ-અલંકાર	
			● લેખન-પત્રલેખન, નિબંધ	
10	માર્ચ	25	23. લઘુકાવ્યો-પદ્ય	25
			● લેખન-ગદ્યાર્થગ્રહણ, નિબંધ	
11	એપ્રિલ	22	24. પ્રેરક પ્રસંગો-ગદ્ય	22
			● પુનરાવર્તન	

(SA-1) પ્રકરણનો ગુણભાર

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સઘન ગદ્ય	18
2.	સઘન પદ્ય	17
3.	વ્યાકરણ	10
4.	અર્થગ્રહણ	4
5.	લેખન	11
	કુલ	60

નોંધ :

પ્રથમ સત્ર	06-06-2016 to 27-10-2016
દ્વિતીય સત્ર	18-11-2016 to 30-04-2017
પ્રથમ પરીક્ષા	22-09-2016 to 01-10-2016
દ્વિતીય પરીક્ષા	30-01-2017 to 08-02-2017
વાર્ષિક પરીક્ષા	10-04-2017 to 19-04-2017

વૈભવશાળીઓનું અનુકરણ કદાપિ ન કરવું.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	06	24	12	06	06	06	60
ટકા	10%	40%	20%	10%	10%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	02	11	33 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA) સવિસ્તાર	03	09	27 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	03	06	18 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	04	04	12 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	30	30	30 મિનિટ
	કુલ ગુણ	**42**	**60**	**120 મિનિટ**

કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય
1.	સરળ	40 %
2.	મધ્યમ	45 %
3.	કઠિન	15 %

વ્યસનોમાં ફસાયેલાનાં કાર્યો સિદ્ધ થતાં નથી.

BLUEPRINT

પ્રથમ કસોટી

ધોરણ : 9   વિષય : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)   કુલ ગુણ : 60   સમય : 2 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					Total
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
	PART-A																															
	MCQ					3(3)					12(12)					6(6)					3(3)					3(3)					3(3)	30(30)
	PART-B																															
1.	ગદ્ય		6(2)						2(1)																							8(3)
2.	પદ્ય		3(1)						2(1)										2(1)													7(3)
3.	અર્થ									3(3)					1(1)																	4(4)
4.	લેખન																					11(2)										11(2)
	SubTotal		9(3)			3(3)			4(2)	3(3)	12(12)				1(1)	6(6)			2(1)		3(3)	11(2)				3(3)					3(3)	60(42)
	Total																															60(42)

ઉપાય વિચાર્યા વગર શરૂ કરેલું કાર્ય નષ્ટ થઈ જાય છે.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

- **સામાન્ય માહિતી :** પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વહેંચાયેલું છે.
  PART - A અને PART - B
  PART - A - સમગ્ર હેતુલક્ષી પ્રશ્નો રહેશે.
  PART - A - ૩૦ ગુણનું રહેશે.
  PART - B - ૩૦ ગુણનું રહેશે.
- **પાઠ્યપુસ્તક :** ધો. 9 ગુજરાતી - પ્રથમ ભાષા, જૂન-2016ની આવૃત્તિ
- **પ્રશ્નપત્રનું સંપાદન કરનાર પ્રાશ્નિકને સૂચનાઓ :**
  (1) સમગ્ર પ્રશ્નપત્રનું વિષયાંગ પાઠ્યપુસ્તક આધારિત રાખવું.
  (2) હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાં એક જ મુદ્દાનો સમાવેશ થાય તેવા પ્રશ્નો પૂછવા. અનેક જવાબી પ્રશ્નો ન પૂછવા.
  (3) પ્રશ્નપત્રમાં ભાષા સરળ રાખવી અને સૂચનાઓ સ્પષ્ટ રૂપમાં મૂકવી.
  (4) પાઠ્યપુસ્તકના તમામ પ્રકરણને પ્રાધાન્ય આપી યોગ્ય ગુણભાર ફાળવવો.
  (5) કૃતિ સંપાદનમાં વિવિધ મૂલ્યોનો સમાવેશ થાય તેની કાળજી લેવી. વિદ્યાર્થીઓને મૂલ્યની સ્પષ્ટતા થાય તેવા પ્રશ્નોને સંપાદન કરવા.

સૂચના :

1. પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
2. પ્રશ્નમાં વિકલ્પો આંતરિક છે.
3. જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
4. લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને ગુણ પ્રાધાન્ય આપવું.

વિભાગ : A

- 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ગદ્યકૃતિ આધારિત **(10)**
- 11 થી 20 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પદ્યકૃતિ આધારિત **(10)**
- 21 થી 30 વ્યાકરણના તમામ મુદ્દાને આવરી લેતા હેતુલક્ષી પ્રશ્નો **(10)**

વિભાગ : B

સૂચના :

1. આ વિભાગમાં કુલ ચાર વિભાગ છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
2. જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

ગદ્યવિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો. (ત્રણમાંથી ગમે તે બે)** **(06)**

1. ગદ્ય આધારિત
2. ગદ્ય આધારિત **(દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)**
3. ગદ્ય આધારિત

ભાગ્યનો સાથ ના હોય તો પ્રયત્નો છતાં કાર્ય નિષ્ફળ નીવડે છે.

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો (દરેક પ્રશ્નના બે ગુણ)** **(02)**

4. ગદ્ય આધારિત

અથવા

4. ગદ્ય આધારિત

પદ્યવિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના ત્રણ ગુણ)** **(03)**

5. પદ્ય આધારિત

અથવા

5. પદ્ય આધારિત

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ લખો. (દરેકના બે ગુણ)** **(04)**

6. પદ્ય આધારિત (ત્રણમાંથી ગમે તે બે)
7. પદ્ય આધારિત
8. પદ્ય આધારિત

અર્થગ્રહણ વિભાગ

9. **નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર વિસ્તાર કરો.** **(04)**

અથવા

9. **નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર વિસ્તાર કરો.**

લેખન વિભાગ

- **નીચેનું કાવ્ય વાંચી, તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ તમારી રીતે લખવા. (અપઠિત)** **(04)**

10. અપઠિત કાવ્ય કૃતિના આધારે પ્રશ્નો પૂછવા
11. સરળ કઠિન, મધ્યમ, જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજનના હેતુઓના
12. પૃથક્કરણને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રશ્નો પૂછવા.
13. (દરેક પ્રશ્નનો એક ગુણ)

- **નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.** **(07)**

14. પ્રકૃતિ, પર્યાવરણ, વર્ણનાત્મક, સંસ્મરણો, વર્તમાન પ્રવાહો, તહેવારો ઈત્યાદિ વિષયોને આવરી લેવા અને દર વર્ષે નિબંધના પ્રકાર બદલતા રહેવા. નિબંધમાં મુદ્દાઓ આપવા.

અથવા

14. પ્રકૃતિ, પર્યાવરણ, વર્ણનાત્મક, સંસ્મરણો, વર્તમાન પ્રવાહો, તહેવારો ઈત્યાદિ વિષયોને આવરી લેવા અને દર વર્ષે નિબંધના પ્રકાર બદલતા રહેવા. નિબંધમાં મુદ્દાઓ આપવા.

જે મુશ્કેલીઓનું સમાધાન કરી શકતો નથી, તે આગળ જઈ શકતો નથી.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

PART - A

સૂચના : 1. નીચે આપેલા 1થી 30 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
2. નીચે આપેલા 1થી 30 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.)
3. નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો.

ગદ્ય વિભાગ

1. સોનાના કડામાંથી એક તોલો સોનું કાપીને વેચવાની ઘટનાની ગાંધીજી ઉપર શી અસર થઈ ?
(A) કરજ ભરાતાં મન શાંત થયું.
(B) ઘરમાંથી સોનું ગયાનો અફસોસ થયો.
(C) ચોરી કરવાની વાત ગાંધીજી માટે અસહ્ય થઈ પડી.
(D) ભાઈ પ્રત્યે લાગણી જન્મી.

2. મહારાજા સયાજીરાવમાં કઈ શક્તિ હતી ?
(A) જાનવરના સગડ પારખવાની. (B) ખોટા રૂપિયા પારખવાની.
(C) હીરા પારખવાની. (D) માણસને પારખવાની.

3. અમરતકાકી લોકોને દવાખાના અંગે શાની ઉપમા આપતા ?
(A) મંદિરની (B) ઘરની (C) પાંજરાપોળની (D) સ્મશાનની

4. ઑલિમ્પિકમાં કઈ સ્પર્ધા રાખવાનું લેખક સૂચવે છે ?
(A) દડા ફેંકની (B) ભાલા ફેંકની
(C) કેળાની છાલ ફેંકવાની (D) દોડવાની

5. નીચેનામાંથી કયું વાક્ય બંધબેસતું નથી ?
(A) વિકૃતિ એટલે સહજ સ્વભાવ
(B) પ્રકૃતિ એટલે સહજ સ્વભાવ
(C) સંસ્કૃતિ એટલે સહજ સ્વભાવથી ઉપર ઊઠવું
(D) વિકૃતિ એટલે સહજ સ્વભાવથી નીચે પડવું.

6. લેખક નકશામાં માર્કંડીની લીટી શોધતા નથી. કારણ કે...
(A) લેખકને નકશા-વાચન આવડતું નથી. (B) માર્કંડી ખૂબ જ મોટી નદી છે.
(C) એ સખી મટી નદી થઈ જાય તેવો ભય છે. (D) એ નદી નકશામાં દેખાતી નથી.

7. ખોટું કાર્ય કર્યાના અપરાધ ભાવમાંથી બહાર આવવા શું કરવું જોઈએ ?
(A) કોઈનેય વાત ન કરવી. (B) જોખમ ખેડીને પણ દોષ કબૂલ કરવો જ જોઈએ.
(C) ખોટા રસ્તે જવું. (D) ખોટું કાર્ય વારંવાર ન કરવું.

ભાગ્યશાળી માણસ વગર વિચાર્યું કામ કરે, તો લક્ષ્મી તેને પણ છોડી દે છે.

8. અમરતકાકી મંગુની નાતમાં વટલાઈ ગયાં હતાં ! એટલે ...

(A) અમરતકાકીએ ધર્માંતરણ કર્યું હતું. (B) અમરતકાકી મંગુની જેમ ગાંડા થઈ ગયાં હતા.

(C) અમરતકાકી મૃત્યુ પામ્યા હતા. (D) અમરતકાકીને મંગુનું સ્વપ્ન આવ્યું હતું.

9. બકુલ ત્રિપાઠીના મતે મગફળીનાં ફોતરાં આપણે ક્યાં વેરીએ છીએ ?

(A) બગીચામાં (B) શાળાના વર્ગમાં (C) થિયેટરમાં (D) અ.બ.ક. ત્રણેયમાં

10. (પાઠના આધારે) ભારત પાસે અદ્વિતીય એવું શું છે ?

(A) માનવસંપદા (B) વિચારસંપદા (C) પ્રાણીસંપદા (D) વૈભવી રહેણીકરણી

પદ્ય વિભાગ

11. શ્રીકૃષ્ણની શોભા જોઈને નરસિંહ મહેતા ....

(A) દુઃખી દુઃખી થાય છે. (B) કલ્પાંત કરે છે.

(C) ભાવમુક્ત બની ગયા છે. (D) હરખ પામી રહ્યા છે.

12. 'પછે શામળિયો' આખું કાવ્ય કોના સંવાદરૂપે આગળ વધે છે ?

(A) સાંદિપનિ ઋષિ અને તેનાં પત્ની વચ્ચે (B) શ્રીકૃષ્ણ અને સુદામા વચ્ચે

(C) શ્રીકૃષ્ણ અને બલરામજી વચ્ચે (D) સુદામા અને સાંદીપનિ ઋષિ વચ્ચે

13. જીવનની સફળતા - નિષ્ફળતાનો ઉલ્લેખ ક્યાં જોવા મળે છે ?

(A) અમે ભમ્યાં અહીંના ખેતરમાં (B) અહીં શિયાળે તાપ્યાં સગડીએ

(C) જીવન જંગે જગત ભમ્યાં (D) કોકિલ સૂણી વસંતે

14. આપણો દેશ આપણી પાસે શું માગી રહ્યો છે ?

(A) સહિયારી મહેનતનું બળ (B) મહેનત વગરનું જીવન

(C) માત્ર ઊંચું ભણેલા લોકો (D) માત્ર કાગળ ઉપરનું કાર્ય

15. ઘરનું છત્તર બનવું એટલે...

(A) ઘરનો કબજો સંભાળી લેવો. (B) ઘરના બધા સભ્યોને સાચવનાર બનવું.

(C) ઘર હવે ઘર રહ્યું જ નથી. (D) અગાસી ઉપર નવું બાંધકામ કરવું.

16. મરજીવિયાના પ્રિયજનો માટે નીચેનામાંથી કઈ બાબત લાગુ પડતી નથી ?

(A) રડતાં - રડતાં આડા ફર્યા.

(B) ખોટી રીતે જીવનને વેડફવા કહ્યું.

(C) મીઠું મોઢું કરાવી મરજીવિયાને વળાવિયા.

(D) આવી વિનાશકર વાત ક્યાંથી વળગી તેવું વિચારવા લાગ્યાં.

17. કવિ કઈ રીતે પોતાનું જીવન પૂર્ણ કરવા ઈચ્છે છે ?

(A) એક નાનકડા બિંદુમાં ડૂબીને (B) વિશાળ સમુદ્રમાં ડૂબીને

(C) બીજાની મસ્તીમાં ભળીને (D) પોતાની જ મસ્તીમાં મસ્ત થઈને

18. ગોરાણીએ શ્રીકૃષ્ણ - સુદામાને કયું કામ સોંપ્યું હતું ?

(A) ગાય દોહવાનું (B) લાકડા (બળતણ) લાવવાનું

(C) કુહાડી લાવી આપવાનું (D) ભિક્ષા માગી લાવવાનું

પ્રત્યક્ષ પ્રમાણથી અને અનુમાનોથી દરેક વાતની ખાતરી કરી લેવી.

19. ‘ગુર્જરીના ગૃહ કુંજે’ કાવ્યમાં કવિને કેવો અનુભવ નથી થયો ?

(A) વસંતમાં કોકિલનો ટહુકો સાંભળ્યો છે. (B) પહેલી પગલી અહીંથી જ ભરી હતી.

(C) ભર ઉનાળે તાપ્યાં અહીં સગડીએ. (D) અમે ભમ્યાં અહીંના ખેતરમાં.

20. ‘કામ કરે ઈ જીતે’ કાવ્યમાં ....

(A) આળસનું મહત્ત્વ પ્રગટ થાય છે. (B) પરિશ્રમનું મહત્ત્વ પ્રગટ થાય છે.

(C) ખાસ કશું જાણવા મળતું નથી. (D) ભણેલા લોકોનું મહત્ત્વ દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

વ્યાકરણ વિભાગ

21. ‘ચિઠ્ઠી’ શબ્દના સાચી રીતે છૂટા પાડેલાં સ્વર-વ્યંજનો દર્શાવો.

(A) ચ+ઈ+ઠ્+ઈ (B) ચ+ઈ+ઠ્+ઠ્+ઈ (C) ચ+ઈ+ઠ્+ઠ્+ઇ (D) ચ+ઇ+ઠ્+ઠ્+ઈ

22. નીચેનામાંથી કયો શબ્દ સ્ત્રીલિંગ છે તે દર્શાવો.

(A) થાળી (B) ખોરાક (C) બારણું (D) શિયાળ

23. વહાલાજીનું રૂપ ‘મહાશુભકાળ’ રસિયા વિણ કેમ રહીએ ? માં વિશેષણનો પ્રકાર શોધો.

(A) માત્રાસૂચક (B) ગુણવાચક (C) સંબંધવાચક (D) સંખ્યાવાચક

24. હાજી, સાંદીપનિ ઋષિને ઘેર, મને કેમ વીસરે રે !

(A) સાંદીપનિ (B) ઋષિ (C) ઘેર (D) મને

25. નીચેના વાક્યમાં અધોરેખિત સર્વનામનો પ્રકાર જણાવો.

ત્યારે કામ કહ્યું ગોરાણીએ, તને સાંભરે રે ?

(A) સમયવાચક (B) અનિશ્ચિત સર્વનામ

(C) પુરુષવાચક સર્વનામ (D) સ્વવાચક

26. સાંજ સમે શામળિયો........ વૃંદાવનથી આવે.

(વ્હાલું) - માં કૌંસમાંના શબ્દોનું યોગ્ય વિશેષરૂપ વાપરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(A) વહાલો (B) વહાલપણું (C) વહાલી (D) વહાલમય

27. નીચેના વાક્યને વર્તમાનકાળમાં ફેરવો.

સમુદ્ર ભણી ઉપડ્યા.

(A) સમુદ્ર ભણી ઉપડશે. (B) સમુદ્ર ભણી ઉપડ્યા હતા.

(C) સમુદ્ર ભણી ઉપડે છે. (D) એકેય નહિ.

28. નીચેના શબ્દમાં કોને ‘અ’ પ્રત્યય લાગશે ?

(A) હાજર (B) પ્રિય (C) કાનૂની (D) માન

29. નીચેના વાક્યમાંથી રવાનુકારી શબ્દ શોધો.

બંદૂકમાંથી સનનન કરતીકને ગોળી છૂટી.

(A) બંદૂકમાંથી (B) સનનન (C) કરતીકને (D) ગોળી છૂટી

30. નીચેનો શબ્દનો સંધિવિગ્રહ તપાસો અને સાચો વિગ્રહ ધરાવતો વિકલ્પ પસંદ કરો.

સત્યાગ્રહ

(A) સત્યા + આગ્રહ (B) સત્ય + આગ્રહ (C) સત્યા + ગ્રહ (D) સત્ય +ગ્રહ

ઉપાય જાણનારો મુશ્કેલ કામને સહેલું બનાવી દે છે.

PART - B

સૂચનાઓ : 1. આ પાર્ટમાં કુલ ત્રણ વિભાગ છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
2. જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ 'A' - ગદ્ય વિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તર ઉત્તર લખો (ગમે તે બે)** (6)

1. પાઠને આધારે ગાંધીજીના ગુણોનું વર્ણન કરો.

2. 'લોહીની સગાઈ' વાર્તામાંથી તમને કયું પાત્ર ગમ્યું ? શા માટે ?

3. છાલ, છોતરાં અને ગોટલાં પાઠમાંથી આપણને શું શીખવા મળે છે ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો.** (2)

4. પ્રાચીન સમયના કોઈ ઋષિ આજે આવે તો તે શું કહેશે ?

અથવા

4. હવે ગામડે જતાં લેખકનો માર્કંડી સાથેનો વ્યવહાર દર્શાવો.

વિભાગ 'B' - પદ્ય વિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** (3)

5. 'મરજીવિયા' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતો જીવન માટેનો દૃષ્ટિકોણ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

અથવા

5. કૃષ્ણ સુદામાને ધ્યાનમાં રાખી તમારા અને તમારા મિત્રના વિદ્યાર્થીજીવનને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)** (4)

6. "કામ કરે ઈ જીતે" કાવ્યમાં કવિએ શેનું ગૌરવ કર્યું છે ?

7. "ગુર્જરીના ગૃહ કુંજે" ગીતમાં કવિએ શાનું વર્ણન કર્યું છે ?

8. 'સાંજ અને શામળિયો' કાવ્ય કયા ભાવ સાથે પૂરું થાય છે ?

વિભાગ - 'C' અર્થગ્રહણ વિભાગ

9. **નીચે આપેલ પંક્તિઓનો વિચાર વિસ્તાર કરો.** (4)

સફળતા જિંદગીની હસ્તરેખામાં નથી હોતી,
ચણાયેલી ઈમારત એના નકશામાં નથી હોતી.

અથવા

9. વેર, વ્યસન, વૈભવ ને વ્યાજ,
વહાલાં થઈ કરશે તારાજ.

અકુશળ વ્યક્તિ કોઈ કામ કરી નાંખે તો તેને બહુ મહત્ત્વ આપવું નહીં.

વિભાગ - 'D' લેખન વિભાગ

- **નીચેનું કાવ્ય વાંચી, તેમની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.** (4)

જીવન આ પાર વિનાની, કેવી છે જંજાળ !
એક પતે ત્યાં અનેક જાગે, ઝંખનાઓની ઝાળ,

સમદરને પણ આરો છે જ્યાં શમતી જલની માળ.
શિખર સહુ પર્વતકેરાં, અટકે નભવચાળ
પણ મન - તૃષ્ણાની આ, અવિરત ઊમટે હાર,
મન છે મારું - પણ એ પાસે, હું જ બનું લાચાર !
અતિ તૃપ્તિના દાવાનળની, કેમ કરાવી ઝાળ ?
કેમ પામવું જીવતરને આ, કોઈ આપશો ભાળ ?

– ગીતા પરીખ

- **પ્રશ્નો :**

10. કવયિત્રીના મતે જીવનની જંજાળ કેવી છે ?

11. કવયિત્રી મન પાસે કેમ લાચાર બની જાય છે ?

12. કવયિત્રી સમદર અને શિખરનાં દૃષ્ટાંતો દ્વારા શું કહેવા માંગે છે ?

13. કાવ્યને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

- **કોઈ પણ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.** (7)

14. 'શૈશવનાં સંસ્મરણો'

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના, બાળપણ, યાદગાર પ્રસંગ, શાળાના યાદગાર પ્રસંગો, જીવનમૂલ્ય, ઉપસંહાર.

અથવા

14. ટેલિવિઝનના લાભાલાભ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના, ટી.વી.નો આરંભ, ટી.વી.થી શિક્ષણનો પ્રચાર અને પ્રસાર, કેવું મનોરંજન, ટી.વી.નાં ભયસ્થાનો, રોજિંદા જીવનમાં તેની અસર, ઉપસંહાર

કામ બગડી જાય ત્યારે મૂર્ખાઓ તેના દોષ ગણવા માંડે છે.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
1	જૂન	22	1. છપ્પા - પદ્ય 2. પરોપકારી મનુષ્યો - ગદ્ય ● વ્યાકરણ - સમાનાર્થી વિરૂધ્ધાર્થી ● લેખન - નિબંધ	22
2	જુલાઈ	25	3. જ્યાં જ્યાં વસે એક ગુજરાતી-પદ્ય 4. સિંહનું મૃત્યુ - ગદ્ય 5. તું તારા દિલનો દીવો - પદ્ય ● વ્યાકરણ - સ્વર, વ્યંજન, જોડણી ● લેખન - વિચારવિસ્તાર	25
3	ઑગસ્ટ	23	6. ભાષા જાય તો સંસ્કૃતિ જાય-ગદ્ય 7. નવસર્જનની વાટે - પદ્ય 8. આભાર - પદ્ય ● વ્યાકરણ - લિંગ, વચન ● લેખન - ગદ્યાર્થગ્રહણ	23
4	સપ્ટેમ્બર	24	9. પારખું - ગદ્ય 10. એ લોકો - પદ્ય 11. વારસાગત - ગદ્ય ● વ્યાકરણ ● અનુગ, નામયોગી, સંધિ ● લેખન - પત્રલેખન	24
5	ઑક્ટોબર	21	12. તો જાણું - પદ્ય 13. ઘડવૈયા - ગદ્ય ● લેખન-નિબંધ	21
6	નવેમ્બર	11	14. મારું-તારું - પદ્ય ● વ્યાકરણ - વિશેષણ	11
7	ડિસેમ્બર	26	15. સો ટચનું સોનું - ગદ્ય 16. ગોકુળમાં આવો તો - પદ્ય 17. છબિ ભીતરની - ગદ્ય ● વ્યાકરણ-ક્રિયાવિશેષણ, સંયોજક ● લેખન - નિબંધ	26

જે બીજાના દોષ ખુલ્લા કરે છે તે હકીકતમાં પોતાના જ દોષ ઉઘાડા કરે છે.

ક્રમ	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
8	જાન્યુઆરી	24	18. દીકરીની વિદાય - પદ્ય 19. પંખી લોક - ગદ્ય 20. હરિ આવો ને - પદ્ય ● વ્યાકરણ - વિરામચિહ્નો, સમાસ, શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ ● લેખન - પદ્યાર્થગ્રહણ	24
9	ફેબ્રુઆરી	23	21. પ્રાણીઓનું ગોકુળ - ગદ્ય 22. લઘુકાવ્યો - પદ્ય ● વ્યાકરણ-રૂઢિપ્રયોગ ● લેખન-વાર્તાલેખન	23
10	માર્ચ	25	23. પ્રેરક પ્રસંગો - ગદ્ય ● વ્યાકરણ - કહેવત ● લેખન - વિચારવિસ્તાર	25
11	એપ્રિલ	22	● પુનરાવર્તન ● વ્યાકરણ - અલંકાર ● લેખન - નિબંધ	

નોંધ :

પ્રથમ સત્ર	06-06-2016 to 27-10-2016
દ્વિતીય સત્ર	18-11-2016 to 30-04-2017
પ્રથમ પરીક્ષા	22-09-2016 to 01-10-2016
દ્વિતીય પરીક્ષા	30-01-2017 to 08-02-2017
વાર્ષિક પરીક્ષા	10-04-2017 to 19-04-2017

આપત્તિમાં ફસાયેલો આપત્તિ ચાલી જતાં તેને ભૂલી જાય છે.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 60

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	06	24	12	06	06	06	60
ટકા	10%	40%	20%	10%	10%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	02	11	33 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	09	27 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	03	06	18 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	04	04	12 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	30	30	30 મિનિટ
	કુલ ગુણ	**42**	**60**	**120 મિનિટ**

કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય
1.	સરળ	40 %
2.	મધ્યમ	45 %
3.	કઠિન	15 %

વળતરની આશાથી કરલું દાન નિષ્ફળ નીવડે છે.

BLUEPRINT

પ્રથમ કસોટી

ધોરણ : 9 　 વિષય : ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) 　 કુલ ગુણ : 60 　 સમય : 2 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					Total
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	Marks
	PART-A																															
	MCQ					3(3)					12(12)					6(6)					3(3)					3(3)					3(3)	30(30)
	PART-B																															
1.	ગદ્ય		6(2)																2(1)													8(3)
2.	પદ્ય		3(1)						2(1)										2(1)													7(3)
3.	અર્થવિસ્તાર									3(3)					1(1)																	4(4)
4.	લેખન																					11(2)										11(2)
	SubTotal		9(3)			3(3)			2(1)	3(3)	12(12)				1(1)	6(6)			4(2)		3(3)	11(2)				3(3)					3(3)	60(42)
	Total																															60(42)

એક દોષ પણ ઘણા ગુણોને ભરખી જાય છે.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

PART-A		30 ગુણ
PARB-A		30 ગુણ
વિભાગ : A	(પદ્ય વિભાગ)	08 ગુણ
વિભાગ : B	(ગદ્ય વિભાગ)	08 ગુણ
વિભાગ : C	(અર્થગ્રહણ વિભાગ)	04 ગુણ
વિભાગ : D	(લેખન વિભાગ)	11 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

(SA-1) પ્રકરણનો ગુણભાર

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સઘન ગદ્ય	17
2.	સઘન પદ્ય	18
3.	વ્યાકરણ	10
4.	અર્થગ્રહણ	4
5.	લેખન	11
	કુલ	**60**

કામથી દૂર રહેનારો પોતાના આશ્રિતોનું પોષણ કરી શકતો નથી.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

સામાન્ય માહિતી

પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વહેંચાયેલું છે. PART-A અને PART-B.

PART- A સમગ્ર હેતુલક્ષી પ્રશ્નો રહેશે.

PART- A 30 ગુણનું રહેશે.

PART- B 30 ગુણનું રહેશે.

પાઠ્ય પુસ્તક : ધોરણ-9 ગુજરાતી પ્રથમ ભાષા જૂન-2016ની આવૃત્તિ

- પ્રશ્નપત્રનું સંપાદન કરનાર પ્રાશ્નિકને સૂચનાઓ :

1. સમગ્ર પ્રશ્નપત્રનું વિષયાંગ પાઠ્યપુસ્તક આધારિત રાખવું.
2. હેતુલક્ષી પ્રશ્નમાં એક જ મુદ્દાનો સમાવેશ થાય તેવા પ્રશ્નો પૂછવા. અનેક જવાબી પ્રશ્નો ન મૂકવા.
3. પ્રશ્નપત્રમાં ભાષા સરળ રાખવી અને સૂચનાઓ સ્પષ્ટ રૂપમાં મૂકવી.
4. પાઠ્યપુસ્તકના તમામ પ્રકરણને પ્રાધાન્ય આપી યોગ્ય ગુણભાર ફાળવવો.
5. કૃતિ સંપાદનમાં વિવિધ મૂલ્યોનો સમાવેશ થાય તેની કાળજી લેવી. વિદ્યાર્થીઓને મૂલ્યની સ્પષ્ટતા થાય તેવા પ્રશ્નો સંપાદન કરવા.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 60

સૂચનાઓ : 1. પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
2. પ્રશ્નમાં વિકલ્પો આંતરિક છે.
3. જમણી બાજુના અંક ગુણભાર દર્શાવે છે.
4. લેખન સજ્જતા, ભાષાશુદ્ધિ અને લખાણની મૌલિકતાને ગુણ પ્રાધાન્ય આપવું.

વિભાગ-A

- 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ગદ્યકૃતિ આધારિત. **[10]**
- 11 થી 20 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પદ્યકૃતિ આધારિત. **[10]**
- 21 થી 30 વ્યાકરણના તમામ મુદ્દાને આવરી લેતા હેતુલક્ષી પ્રશ્નો **[10]**

વિભાગ-B

- **સૂચનાઓ :**

(1) આ વિભાગમાં કુલ ચાર વિભાગ છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

ગદ્યવિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો : (ત્રણમાંથી ગમે તે બે)** **[06]**

1. } ગદ્ય આધારિત
2. } (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)
3.

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો.** **[02]**

4. } ગદ્ય આધારિત
અથવા } (દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)
4.

ગજા બહારનાં કામ હાથ ધરવાં નહીં.

પદ્યવિભાગ

- નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો : **[03]**

5.

અથવા પદ્ય આધારિત

5. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)

- નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો : **[04]**

6. પદ્ય આધારિત
7. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ
8. દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ

અર્થગ્રહણ વિભાગ

9. પત્રલેખન કરો. / અથવા વિચાર વિસ્તાર **[04]**

લેખન વિભાગ

- નીચેનું ગદ્ય વાંચી, તેમની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખવા : (અપઠિત) **[04]**

10. અપઠિત ગદ્ય કૃતિના આધારે પ્રશ્નો
11. સરળ, કઠિન, મધ્યમ, જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોજનના હેતુઓના
12. પૃથક્કરણને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રશ્નો પૂછવા.
13. (દરેક પ્રશ્નનો એક ગુણ)

- નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. **[07]**

14. પ્રકૃતિ / પર્યાવરણ / વર્ણનાત્મક / સંસ્મરણો / વર્તમાન પ્રવાહો

અથવા તહેવારો ઇત્યાદિ વિષયોને આવરી લેવા અને દર વર્ષે

14. નિબંધના પ્રકાર બદલતા રહેવા. નિબંધમાં મુદ્દાઓ આપવા.

નીતિશાસ્ત્રને જાણનાર હંમેશાં દેશકાળનો વિચાર કરે છે.

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા
નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

PART - A

સૂચના : 1. નીચે આપેલા 1 થી 30 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
2. નીચે આપેલા 1 થી 30 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.)
3. નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો.

પદ્ય વિભાગ

1. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં 'જ્ઞાનનાં ગરવા વડલા' તરીકે કોણ જાણીતા છે ?
(A) પ્રેમાનંદ (B) અખો
(C) નરસિંહ મહેતા (D) શામળ

2. 'જ્યાં જ્યાં વસે એક ગુજરાતી' કાવ્યમાં કવિએ આ ધરતીને કોની કહી છે ?
(A) શ્રીકૃષ્ણની (B) સ્વામી દયાનંદની
(C) દાદાભાઈ નવરોજીની (D) ઉપરના A, B, C ત્રણેયની

3. 'દિલનો દીવો' કાવ્યમાં કોડિયું તારું કાચી માટીનું એટલે શું ?
(A) માણસના શરીરની વાત છે. (B) કોડિયું ગારાનું બનેલું નથી.
(C) દિવાળીના કોડિયાની વાત છે (D) માત્ર કાચી માટીની જ વાત છે.

4. નવસર્જનની વાટે વિહરતા લોકો માટે નીચેનામાંથી કયુ વિધાન બંધબેસતું છે ?
(A) પ્રગતિમાં માનતા નથી (B) તે હંમેશાં સૂતા રહે છે.
(C) પ્રગતિના પંથના પ્રવાસી છે. (D) તે બેસી રહેનારા છે.

5. 'સાભાર' કૃતિનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
(A) સૉનેટ (B) ગઝલ
(C) ઊર્મિકાવ્ય (D) પદ

6. સંગ્રહખોરોની સરખામણી અહીં કોની સાથે કરી છે ?
(A) વેપારી સાથે (B) ઊધઈ સાથે
(C) ભમરા સાથે (D) રૂપિયા સાથે

મનુષ્યનો વિનાશ થવાનો હોય ત્યારે તેના કાર્યથી તે જણાઈ આવે છે.

7. ‘તો જાણું’ કાવ્યના કવિ કોણ છે ?

(A) ખબરદાર (B) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

(C) ઉશનસ્ (D) સુરેશ દલાલ

8. એક મૂર્ખને કેવી ટેવ છે ?

(A) દરેક પથ્થરને ભગવાન માનવા લાગે છે.

(B) તુલસીનાં પાન તોડે છે.

(C) પાણી જુએ ત્યાં સ્નાન કરવા બેસી જાય છે.

(D) ઉપરના A, B, C ત્રણેય.

9. સદાકાળ ગુજરાત ક્યાં જોવા મળે છે ?

(A) જ્યાં એક પણ ગુજરાતી રહેતો નથી.

(B) જ્યાં અન્ય પ્રદેશના લોકો જ રહે છે.

(C) જ્યાં એક પણ ગુજરાતીએ વસવાટ કર્યો છે.

(D) જ્યાં માત્ર પરદેશીઓ જ વસે છે.

10. કવિએ આભારની લાગણી શા માટે વ્યક્ત કરી ?

(A) પ્લાસ્ટિકનાં ફૂલો ઉગ્યાં છે.

(B) માણસ બદલાયો છે.

(C) પ્રકૃતિએ ગુણધર્મો જાળવ્યા છે.

(D) યંત્રયુગ યોગ્ય ચિત્રાયો છે.

ગદ્ય વિભાગ

11. ગાંધી વૈદ્યનું સહિયારું એટલે...

(A) કોઈને પણ છેતરવા નહિ. (B) સ્વાર્થ માટે બે વ્યક્તિનું ભેગા થવું.

(C) અહીં ગાંધીજીની વાત છે. (D) ગાંધી વૈદ્ય એટલે ગાધીવાદ.

12. ડ્રાઈવરે પોતાના મિત્રને ફોન કર્યા કારણ કે ...

(A) ગાડીની બેટરી ઊતરી ગઈ હતી. (B) પુલ ઉપરથી સાવજને ચાલ્યો જતો જોયો હતો.

(C) રાત્રે વાળું કરવાનું બાકી હતું. (D) ડ્રાઈવરને ચા-પાણી પીવા હતા.

પારકાની કે પડોશીની ગુપ્ત વાત કદાપિ સાંભળવી નહીં.

13. ગુજરાતી ભાષા જવાથી લેખકને કયો ભય દેખાય છે ?

(A) ભારતીય સંસ્કૃતિ જવાનો
(B) અંગ્રેજી ભાષા શીખવાનો
(C) અન્ય સંસ્કૃતિના તિરસ્કારનો
(D) કશો જ ભય દેખાતો નથી

14. પારખું ગદ્યકૃતિનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

(A) હળવું એકાંકી
(B) પૌરાણિક એકાંકી
(C) ઐતિહાસિક એકાંકી
(D) સામાજિક નાટક

15. મગનની મહેનતનો બદલો રામશંકરે કઈ રીતે આપ્યો ?

(A) થોડા પૈસા આપીને
(B) ઢોર-ઢાંખર આપીને
(C) જમીનનો એક કટકો આપીને
(D) મકાન આપીને

16. આજણી મટાડવા ટપાલીએ સલાહ આપી કે...

(A) સિંદુર લગાડો
(B) ચંદન લગાડો
(C) ઠંડી દવા લગાડવી
(D) તુવેરની દાળ ગરમ કરીને લગાડવી

17. સિંહના મૃત્યુથી ગીર પ્રદેશના માણસો...

(A) હવે ભયમુક્ત થયા
(B) પોતાના ઢોર-ઢાંખર સાચવશે
(C) દુ:ખથી ગમગીન બન્યા
(D) ગામના પાદરના પુલ પર જઈ શકશે

18. ‘ભાષા જાય તો સંસ્કૃતિ જાય’ નિબંધ કોનો છે ?

(A) કાકાસાહેબ કાલેલકર
(B) ફાધર જહૉન
(C) ફાધર જોસેફ
(D) ફાધર વાલેસ

19. ‘પારખું’ એકાંકીમાં નીચેનામાંથી કયું પાત્ર સમાવિષ્ટ નથી ?

(A) મનમોહન
(B) અનિરુદ્ધ
(C) ડૉ. પીયૂષ
(D) કરૂણાશંકર

20. આપના અભ્યાસક્રમમાં ‘વારસાગત’ કૃતિનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

(A) નવલકથા
(B) વાર્તા
(C) લઘુકથા
(D) નિબંધ

ખુશામતિયાને જવાબદારી સોંપવી એ અધર્મ છે.

વ્યાકરણ વિભાગ

21. નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'આકાશ'નો સમાનાર્થી નથી ?

(A) આભ (B) વ્યોમ (C) અનલ (D) નભ

22. જોડકાં યોગ્ય શબ્દથી જોડો.

વેચવું × ખરીદવું, ઊગવું × ____________.

(A) સંકોચાવું (B) ઓલવવું (C) બૂઝાવવું (D) આથમવું

23. નીચના વર્ણોને લિપિ ક્રમમાં ગોઠવો. (કૌ, કિ, કૂ, કે)

(A) કિ, કૂ, કે, કૌ (B) કૌ, કે, કૂ, કિ (C) કે, કૂ, કિ, કૌ (D) કૂ, કિ, કૌ, કે

24. નીચેનામાંથી કયા ગુજરાતી સ્વરો છે ?

(A) ઊ, એ, ઋ, ધ (B) અ, ઈ, ઉ, ઓ

(C) ઢ, ડ, આ, ઈ (D) સ, ષ, ણ, આ

25. નીચેનામાંથી સાચી જોડણી શોધો :

(A) શ્રીમંત (B) સીમંત (C) શ્રિમંત (D) ત્રણમાંથી એકપણ નહિ

26. નીચેનામાંથી લિંગપરિવર્તનની કઈ જોડ સાચી નથી ?

(A) રાજા - રાણી (B) પુત્ર - પુત્રી (C) ધોબી - ધોબણ (D) નોકર - શેઠ

27. નીચેના શબ્દોમાંથી નપુંસકલિંગ શબ્દ ઓળખાવો.

(A) વાદળું (B) દાતરડાં (C) તણખલાં (D) વાદળી

28. નીચેના વાક્યમાંથી અનુગવાળો શબ્દ શોધો.

દેશસેવકોએ ફંડફાળો ભેગો કર્યો.

(A) ફંડફાળો (B) ભેગો (C) દેશસેવકોએ (D) કર્યો.

29. નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ નામયોગી નથી સૂચવતો ?

(A) પ્રમાણે, માફક (B) વડે, થકી (C) માટે, વાસ્તે (D) જમે, ગમે

30. 'સ્વાગત' શબ્દની સંધિ છૂટી પાડો.

(A) સુ + આગત (B) સ્વ + આગત (C) સ્વા + આગત (D) શુ + આગત

સજ્જન વ્યક્તિ અન્યના કામને પણ પોતાનું ગણી કરે છે.

PART - B

સૂચનાઓ : 1. આ વિભાગમાં કુલ ચાર વિભાગ છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે, વિકલ્પો આંતરિક છે.
2. જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ A - ગદ્ય વિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)** **[06]**

1. સિંહ પ્રત્યેનો ગીરના માણસોનો પ્રેમ તમારા શબ્દોમાં વ્યક્ત કરો.

2. ભાષા જાય તો સંસ્કૃતિ જાય – આ વાક્યની સમજ આપો.

3. 'પારખું' એકાંકીમાંથી તમને કયું પાત્ર ગમ્યું ? શા માટે ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો.** **[02]**

4. સ્વજનોએ મોહનને કઈ સલાહ આપી ?

અથવા

4. લેખકને કોનો ઉપાય વધારે ગમ્યો ? શા માટે ?

વિભાગ B - પદ્ય વિભાગ

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.** **[03]**

5. 'એ લોકો' કૃતિનું મૂલ્યાંકન કાવ્યના આધારે વર્ણવો.

અથવા

5. ગોપીએ કૃષ્ણને પડકાર આપતા શું કહ્યું ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)** **[04]**

6. કવિ આત્માનો દીવો પ્રગટાવવાની વાત કેમ કરે છે ?

7. 'અમો સૌના ઋણી' એવું કવિ શા માટે કહે છે ?

8. ગુજરાતના લોકોની ખાસિયત જણાવતાં કવિ શું કહે છે ?

હલકા જોડે વાદવિવાદ કરવો નહીં.

PART - C - અર્થગ્રહણ વિભાગ

9. પત્રલેખન કરો : **[04]**

તમારી શાળા તરફથી હોશિયાર વિદ્યાર્થીને સ્કૉલરશીપ અપાય છે. તે મેળવવા માટે તમે તમારી શાળાના આચાર્યને પત્ર લખો.

અથવા

9. નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો. **[04]**

રેલાઈ આવતી છોને બધી ખારાશ પૃથ્વીની,

સિંધુના ઉરમાંથી તો ઉઠશે અમી વાદળી

PART - D - લેખન વિભાગ

- **નીચેના ગદ્યખંડનું વાચન કરી નીચે આપેલા પ્રશ્નના જવાબ આપો.** **[04]**

ગાંધીજીનું જીવન આત્મસાક્ષાત્કાર કરવાનું, ઈશ્વરને મોઢામોઢ જોયેલું હતું. તેઓ સત્ય એ જ ઈશ્વર છે. એમ માનતા હતા. તેઓ જીવનની બધી જ પ્રવૃત્તિઓની પેઠે કલાવિષયક પ્રવૃત્તિને પણ એક કસોટી લાગુ પાડતા હતા કે એ પોતાના જીવનધ્યેયને સિદ્ધ કરવામાં ઉપાસક થાય છે કે અપકારક અને તે મુજબ તેનું મૂલ્ય આંકતા હતા. આથી સ્વાભાવિક રીતે જ કલાની બાબતમાં પણ તેઓ માનતા હતા કે, 'જે આત્મ એકતા જ કરાવી શકે, તે કલા નથી !'

- **પ્રશ્નો :**

10. ગાંધીજીના મતે જીવનનું ધ્યેય શું હતું ?

11. ગાંધીજી કોણ ઈશ્વર છે એમ માનતા હતા ?

12. 'ઉપકારક' અને 'અપકારક' શબ્દના અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

13. આ ગદ્યખંડને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

- **કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ આશરે 200 શબ્દોમાં લખો :** **[07]**

14. 'વિના સહકાર નહીં ઉધ્ધાર'

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - સહકારનો અર્થ - મહત્ત્વ - મૂલ્ય - ઉપસંહાર

અથવા

14. શૈશવનાં સંસ્મરણો

મુદ્દા : બાળપણ - યાદગાર પ્રસંગો - શાળાના યાદગાર સપ્રસંગો - જીવનમૂલ્ય - ઉપસંહાર

બાળકની વાત પણ ઉચિત હોય તો સાંભળવી.

कक्षा-9 हिन्दी (प्रथम भाषा)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

क्रम	मास	कार्य दिवस	गद्य-पद्य	व्याकरण रचना एवं प्रयोजन
1.	जून	22	1. दोहे और पद 2. बड़े घर की बेटी 3. नीति के दोहे	● हिन्दी की ध्वनि व्यवस्था ● हिन्दी वर्ण माला ● हिन्दी लिपि और वर्तनी
2.	जुलाई	25	4. तर्क और विश्वास 5. भूतल को स्वर्ग बनाने आया 6. दिल बहादुर दाज्यू	● संधि ● हिन्दी : शब्द संपदा
3.	अगस्त	23	7. प्रथम रश्मि 8. गरीबी नंबर दो 9. लीक पर वे चलें	● पद रचना
4.	सितम्बर	24	10. श्रम देवता की उपासना 11. पानी में घिरे हुए लोग 12. नदियों में फिर से प्राण प्रतिष्ठा करें	● समास
5.	अक्तूबर	21	13. महाराजा का इलाज 14. दो गजलें	
6.	नवम्बर	11	15. भारतीय संस्कृति 16. बिहारी के दोहे	
7.	दिसम्बर	26	17. अपना-अपना भाग्य 18. श्री कृष्ण भक्ति 19. सादगी और स्वच्छता 20. बहुत दिनों के बाद	● अलंकार ● अनुच्छेद लेखन
8.	जनवरी	24	21. दर्द की पृष्ठ भूमि में 22. दो कविताएँ 23. वीर बादल 24. बिरसा मुंडा	● संवाद लेखन
9.	फरवरी	23	25. सन्नाटा 26. सिद्धार्थ का गृहत्याग 27. नीलकंठ : मोर	● पत्र लेखन
10.	मार्च	25	28. देख चिड़िया 29. सहानुभूति	
11.	अप्रैल	22	● पुनरावर्तन	

એક અંગનો દોષ આખા શરીરને વ્યાકુળ કરી નાખે છે.

कक्षा 9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे | प्रश्नपत्र परिरूप | कुल गुण : 60

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	12	15	15	06	06	06	60
ટકા	20	25	25	10	10	10	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	02	08	30
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	08	20
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	03	06	10
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	08	08	15
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	30	30	45
	કુલ ગુણ	**46**	**60**	**120 મિનિટ**

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	40%
2.	મધ્યમ	45%
3.	કઠિન	15%
		100%

क्रम	प्रकरण का नाम	गुणभार
1.	गद्य विभाग	19
2.	पद्य विभाग	18
3.	व्याकरण, रचना एवं प्रयोजन मूलक हिन्दी	12
4.	अपठित बोध एवं लेखन कार्य	11
	कुल	**60**

નીચ વ્યક્તિને કદાપિ સલાહ આપવી નહીં.

BLUEPRINT

प्रथम परीक्षा

कक्षा : 9 विषय : हिन्दी (प्रथम भाषा) कुल गुण : 60 समय : 2 घंटे

		Knowledge					Understanding					Application					Analysis					Synthesis/Skill					Evalution					Total
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
	PART-A																															
	SEC. A गद्य																															
1	एक वाक्य में				3(3)																											3(3)
2.	दो-तीन वाक्य में								4(2)																							4(2)
3.	पाँच-छः वाक्य में							3(1)																								3(1)
	SEC. B पद्य																															
4.	एक वाक्य में				2(2)																											2(2)
5.	दो-तीन वाक्य में								2(1)																							2(1)
6.	पांच-छः वाक्य में							3(1)																								3(1)
	SEC. C																															
7.	काव्य बोध												2(1)																			2(1)
8.	अपठित गद्यांश													3(3)																		3(3)
	SEC. D																															
9.	वृत्तांत लेखन/ कहानी/पत्र											3(1)																				3(1)
10.	निबंध											5(1)																				5(1)
	PART-B																															
10.	वैकल्पिक					7(7)					3(3)					2(2)					6(6)					6(6)					6(6)	30(30)
	SubTotal				**5(5)**	**7(7)**		**6(2)**	**6(3)**		**3(3)**	**8(2)**	**2(1)**	**3(3)**		**2(2)**					**6(6)**					**6(6)**					**6(6)**	
	Total			**12(12)**					**15(8)**					**15(8)**					**6(6)**					**6(6)**					**6(6)**			**60(46)**

વૃદ્ધાવસ્થામાં વધતા રોગ પ્રત્યે બેદરકાર રહેવું નહીં.

कक्षा 9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे **प्रश्नपत्र परिरूप** कुल गुण : 60

PART - A

सूचनाएँ : (1) PART-A में कुल 30 वैकल्पिक प्रश्न दिए हैं। सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। (2) आपको अलग से दिए गए OMR Answer Sheet में प्रश्नों के सामने AO, BO, CO, DO दिए गए हैं। जिस प्रश्न का जो उत्तर सही हो उस विकल्प के पास दिए गए गोलाकार को OMR Answer Sheet में पेन से गाढ़ा ● कीजिए।

1. मन का मैल धोने के लिए .... से उपयुक्त कोई वस्तु नहीं है।

(A) शुद्ध जल (ब) शीतल जल (क) नयन जल (ड) गंगा जल

2. कुछ काम नहीं, खाओ-पीओ और .... ।

(A) परेड करो (ब) आराम करो (क) सो जाओ (ड) भजन करो

3. रोटी बनाने का काम .... करती हैं।

(A) बहन (ब) भाभी (क) बहू (ड) माता

4. भारतीय संस्कृति .... की देन है।

(A) गंगा (ब) यमुना (क) नर्मदा (ड) कावेरी

5. डॉ. संघटिया ने महाराज के रोग की तुलना किसके रोग के साथ की ?

(A) व्यापारी (ब) मेहतर (क) अफसर (ड) नौकर

6. 'गरीबी नंबर दो' पाठ की साहित्यिक विधा कौन-सी है ?

(A) कहानी (ब) नाटक (क) एकांकी (ड) संस्मरण

7. तर्क और विश्वास पाठ के लेखक कौन हैं ?

(A) प्रेमचंद (ब) मधु काँकरिया (क) यशपाल (ड) बालकृष्ण भट्ट

8. बुद्धिमान लोग मूर्खों की बात पर ध्यान नहीं देते। यह वाक्य किसने कहा ?

(A) श्रीसंत (ब) लालबिहारी (क) बेनी माधव (ड) आनंदी

9. तर्क की विविध शक्तियों में एक और शक्ति कौन-सी है ?

(A) अज्ञानता (ब) अहंकार (क) विनम्रता (ड) धैर्यता

10. रूखा-सूखा खाकर ठंडा पानी पीने का क्या तात्पर्य है ?

(A) संतोष करना (ब) भूख मिटाना (क) लालच न करना (ड) आलसी होना

11. निम्नलिखित में से कौन-सा पात्र 'महाभारत' का नहीं है ?

(A) दुर्योधन (ब) भीष्म (क) लक्ष्मण (ड) युधिष्ठिर

12. गुप्तजी के अनुसार श्री रामजी का पृथ्वी पर अवतरित होने का क्या कारण है ?

(A) मर्यादा की रक्षा करना (B) भक्तों की श्रद्धा की रक्षा करना

(C) पृथ्वी को स्वर्ग-सा बनाना (D) उपर्युक्त सभी

13. रंगिणि के द्वार पर प्रहरी की भाँति कौन घूम रहे थे ?

(A) भौंरे (B) कीट-पतंगे (C) जुग्नू (D) खल

14. 'प्रथम रश्मि का आना रंगिणि तूने कैसे पहचाना' किसकी काव्य पंक्ति है ?

(A) सुमित्रानंदन पंत (B) मैथिलीशरण गुप्त

(C) केदारनाथ अग्रवाल (D) सियाराम शरण गुप्त

15. लीक पर चलना अर्थात् क्या ?

(A) अनुकरण करना (B) परम्परा से हटकर कुछ करना

(C) पुरानी परम्परा के अनुसार करना (D) टेढ़े मेढ़ रास्ते से गुजरना

16. कवि लीक पर चलने की सलाह किन्हें देता है ?

(A) जिनके चरण दुर्बल हैं । (B) जिनके चरण दुर्बल नहीं हैं ।

(C) जिनके चरण दुर्बल और हारे हैं । (D) जो कहना नहीं मानते ।

17. पानी में घिरे हुए लोग .... नहीं करते ।

(A) झगड़ा (B) प्रेम (C) शिकायत (D) ईर्ष्या

18. शहर में आदमी की क्या लाचारी है ?

(A) तनहाई में जीना (B) शहर की भीड़ (C) गर्म बाजार (D) उपर्युक्त सभी

19. 'नीर' शब्द का पर्यायवाची शब्द बताइए ।

(A) नजर (B) जल (C) नन्हा (D) नश्वर

20. 'दुर्भाग्य' शब्द का विलोम शब्द बताईए ।

(A) दुराचार (B) सद्गुण (C) सद्भाग्य (D) सदाचार

21. 'समयानुकूल' शब्द का संधि विच्छेद कीजिए ।

(A) समया + नुकूल (B) समया + अनुकूल

(C) सम + यानुकूल (D) समय + अनुकूल

બીજાના ગુણોની ઈર્ષ્યા ના કરવી.

22. 'आँखें खुलना' मुहावरे का सही अर्थ क्या है ?

(A) सही स्थिति का ज्ञान होना (B) स्वागत करना

(C) इन्तजार करना (D) क्रोधित होना

23. 'हाथी मरा तो भी नौ लाख का' कहावत का सही अर्थ पहचानिए :

(A) कीमती वस्तु के अनुपयोगी होने पर भी उसका मूल्य बना रहता है ।

(B) सुयोग्य व्यक्ति की भी प्रतिष्ठा अपने समाज में नहीं होती ।

(C) काम बिगड़ने पर पश्चाताप करना ।

(D) दुहरा लाभ ।

24. शुद्ध वाक्य पहचानिए :

(A) यह मेरी भाग्य का फेर है । (B) यह मेरे भाग्य का फेर है ।

(C) यह मेरा भाग्य का फेर है । (D) यह मेरा भाग्य की फेर है ।

25. शुद्ध वर्तनी पहचानिए :

(A) आर्शीवाद (B) आशीर्वाद (C) आशिरवाद (D) आशिर्वाद

26. तत्पुरुष समास का उदाहरण पहचानिए :

(A) राजकुमार (B) जाति–पाँति (C) नवरत्न (D) यथाशक्ति

27. 'चढ़ना' शब्द का भाववाचक संज्ञा बताइए :

(A) चढ़ावन (B) चढ़ावा (C) चढ़ाई (D) चढ़ापन

28. रीतिवाचक क्रिया विशेषण पहचानिए :

(A) धीरे–धीरे (B) यहाँ (C) आजकल (D) इतना

29. 'रोटी बनाने का काम माता करती है' वाक्य का काल बताइए :

(A) भूतकाल (B) भविष्यकाल (C) वर्तमानकाल (D) अपूर्ण वर्तमानकाल

30. जब मनुष्य असभ्य था ।

नदियाँ स्वस्थ और स्वच्छ थीं ।

किस संयोजक का प्रयोग करने पर संयुक्त वाक्य बनेगा ?

(A) कि (B) तब (क) इसलिए (D) लेकिन

PART - B

सूचनाएँ :

(1) PART-B में कुल चार विभाग एवं कुल 16 प्रश्न हैं ।

(2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

(3) दाहिनी ओर अंक लिखे गए हैं ।

SECTION - A

(पद्य विभाग)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए :** **3**

(1) महाराज गर्मियों में कहाँ रहते थे ?

(2) समुद्र का पानी भाप कैसे बनता है ?

(3) बुद्धिमान लोगों का समय किस प्रकार कटता है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए :** **4**

(4) गरीब आदिवासी युवती अपना गुजारा कैसे करती थी ?

(5) गहने न पहनने के लिए नारी पुरुष को क्या तर्क देती है ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर-पाँच या छः वाक्यों में लिखिए :** **3**

(6) परिवार को टूटने से किसने बचाया ? कैसे ?

SECTION - B

(पद्य विभाग)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए :** **2**

(7) कवि के राम किसको स्वर्ग बनाने आए हैं ?

(8) बुरे लोगों की संगति का मनुष्य पर क्या प्रभाव पड़ता है ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर दो-तीन वाक्य में लिखिए :** **2**

(9) वृक्ष और नदी का दृष्टान्त देकर कबीर ने सज्जनों के विषय में क्या कहा ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए :** **3**

(10) बाढ़ से बचने के लिए लोग क्या क्या करते हैं ?

SECTION - C

(11) आपके विद्यालय में मनाए गए 'नवरात्रि त्योहार' के बारे में करीब पचास शब्दों में वृत्तांत लिखिए । **2**

- **निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :** **3**

पुस्तक का मानवजीवन में बहुत महत्त्व है । मानव ने सर्वप्रथम पुस्तक का आरम्भ अपने अनुभूत ज्ञान को विस्मृति से बचाने के लिए किया था । विकास के आदिकाल में पत्ते-ताड़पत्र, कांस्यपत्र आदि साधन इस ज्ञानसंग्रह के सहायक रहे हैं, ऐसा पुस्तक का इतिहास स्वयं बताता है । पुस्तकें मानव को अपना अनुभव विस्तृत करने में सहायक होती हैं, साथ ही उन्होंने अपने पूर्वजों के सभी प्रकार के कृत्यों को जीवित रखने की जिम्मेदारी भी संभाली हुई है । आज के युग में प्राचीन वीरों, धार्मिक महात्माओं, ऋषियों, नाटककारों, कवियों आदि का पता हम इन्हीं पुस्तकों के सहारे पाते हैं। पुस्तकें ही आंतरराष्ट्रीय विचार क्षेत्र में विभिन्न देशों के दृष्टिकोण को एक आधार पर सोचने के लिए बाध्य करती हैं ।

प्रश्न :

(12) मानव ने पुस्तक का आरंभ किसलिए किया था ?

(13) पुस्तकों से हमें किनकी जानकारी मिलती है ?

(14) इस परिच्छेद के लिए उचित शीर्षक दीजिए ।

SECTION - D

(15) अपने विद्यालय में मनाए गए 'शिक्षक दिवस' के बारे में करीब पचास शब्दों में वृत्तांत लिखिए । **3**

(16) निम्नलिखित विषयों में से किसी एक पर 150 शब्दों में निबंध लिखिए : **5**

1. पुस्तकालय :

पुस्तकालय अर्थात् सरस्वती का मंदिर - ज्ञानप्राप्ति का महान साधन - मनोरंजन का खजाना आदर्श पुस्तकालय की विशेषताएँ - महत्त्व ।

2. विद्यार्थी जीवन :

प्रस्तावना - कर्तव्य - आलस्य का त्याग - चरित्र निर्माण - उपसंहार

વધુ પડતો આદર કરાય ત્યારે શંકાની નજરથી જોવું.

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

क्रम	मास	कार्य दिवस	गद्य-पद्य	व्याकरण रचना एवं प्रयोजन
1.	June	22	1. आराधना	● निबंध लेखन
			2. न्यायमंत्री	● मुहावरे
2.	July	25	3. क्या निराश हुआ जाए 4. कर्ण का जीवन दर्शन 5. स्वराज्य की नींव	● अशुद्ध और शुद्ध वाक्य ● अपठित गद्यांश
3.	August	23	6. मेरी बीमारी श्यामा ने ली 7. सूरदास के पद 8. गुलमर्ग की खिड़की से एक रात	● वृत्तांत लेखन ● निबंधलेखन
4.	September	24	9. निर्भय बनो 10. भारत गौरव	● कहावतें ● निबंध लेखन
5.	October	21	11. एक यात्रा यह भी 12. रानी	● वर्तनी ● निबंध लेखन
6.	November	11	13. नीति के दोहे 14. युग और मैं	
7.	December	26	15. दाज्यू 16. भारतीय संस्कृति में गुरुशिष्य संबंध 17. तुलसी के पद	● निबंध लेखन ● शब्द-संरचना
8.	January	24	18. अंधेरी नगरी 19. महाकवि कालिदास 20. धरती की शान	● वाक्य और वाक्य के प्रकार ● वृत्तांत लेखन
9.	February	23	21. क्रांतिकारी शेखर का बचपन 22. वीरो का कैस हो वसंत 23. जब मैने पहली पुस्तक खरीदी	● स्वर संधि ● निबंध लेखन
10.	March	25	24. दोहे	● समास ● अपठित गद्यांश ● निबंध लेखन
11.	April	22	● पुनरावर्तन	

ચિરપરિચિત પણ વધુ પડતો વિવેક બતાવે તો શંકાની નજરથી જોવું.

कक्षा 9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे — **प्रश्नपत्र परिरूप** — कुल गुण : 60

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	12	15	15	06	06	06	60
ટકા	20	25	25	10	10	10	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	02	08	30
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	08	20
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	03	06	10
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	08	08	15
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	30	30	45
	કુલ ગુણ	**46**	**60**	**120 મિનિટ**

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	40%
2.	મધ્યમ	45%
3.	કઠિન	15%
		100%

શાંત સ્વભાવવાળો બધાને જીતી લે છે.

BLUEPRINT

प्रथम परीक्षा

कक्षा : 9 विषय : हिन्दी (द्वितीय भाषा) कुल गुण : 60 समय : 2 घंटे

		Knowledge					Understanding					Application					Analysis					Synthesis/Skill					Evalution					Total
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
1	PART-A SEC. A गद्य एक वाक्य में				3(3)																											3(3)
2.	दो–तीन वाक्य में								4(2)																							4(2)
3.	पाँच–छः वाक्य में							3(1)																								3(1)
4.	SEC. B पद्य एक वाक्य में				2(2)																											2(2)
5.	दो–तीन वाक्य में								2(1)																							2(1)
6.	पांच–छः वाक्य में							3(1)																								3(1)
7.	SEC. C काव्य बोध												2(1)																			2(1)
8.	अपठित गद्यांश													3(3)																		3(3)
9.	SEC. D वृत्तांत लेखन/ कहानी/पत्र											3(1)																				3(1)
10.	निबंध											5(1)																				5(1)
	PART-B																															
10.	वैकल्पिक					7(7)					3(3)					2(2)					6(6)					6(6)					6(6)	30(30)
	SubTotal				5(5)	7(7)		6(2)	6(3)		3(3)	8(2)	2(1)	3(3)		2(2)					6(6)					6(6)					6(6)	
	Total	12(12)					15(8)					15(8)					6(6)					6(6)					6(6)					60(46)

कक्षा 9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे | **प्रश्नपत्र परिरूप** | कुल गुण : 60

PART - A	30 ગુણ
PART - B	30 ગુણ
SECTION - A	10 ગુણ
SECTION - B	07 ગુણ
SECTION - C	05 ગુણ
SECTION - D	08 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

समय : 2 घंटे | **प्रकरण का गुणभार** | कुल गुण : 60

क्रम	प्रकरण का नाम	गुणभार
1.	गद्य विभाग	19
2.	पद्य विभाग	18
3.	व्याकरण, रचना एवं प्रयोजन मूलक हिन्दी	12
4.	अपठित नोंध एवं लेखन कार्य	11
	कुल	**60**

સત્પુરુષ પોતાના નાના ઉપકારને પણ ખૂબ મોટો ગણે છે.

कक्षा 9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे | प्रश्नपत्र परिरूप | कुल गुण : 60

PART - A

- प्रश्न 1 से 30 MCQ (गद्य : 9 अंक, पद्य : 9 अंक, व्याकरण : 12 अंक) (30)

PART - B

SECTION - A : गद्य-विभाग

- **गद्य-विभाग : (प्रश्न 1 से 6)**

  एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए । (प्रश्नक्रमांक 1, 2, 3) (03)

  दो या तीन वाक्यो में उत्तर लिखिए । (प्रश्नक्रमांक 4, 5) (04)

  पांच या छः वाक्यो में उत्तर लिखिए । (प्रश्नक्रमांक 6) (03)

SECTION - B : पद्य-विभाग

- **पद्य-विभाग (प्रश्न 7 से 10)**

  एक - एक वाक्य में उत्तर लिखिए (प्रश्नक्रमांक 7, 8) (02)

  दो या तीन वाक्यों में उत्तर लिखिए (प्रश्नक्रमांक 9) (02)

  पाँच या छः वाक्यो में उत्तर लिखिए (प्रश्नक्रमांक 10) (03)

SECTION - C : पठन-कार्य

- **पठन-कार्य (प्रश्न 11 से 14)**

  काव्यपंक्ति का आशय स्पष्ट कीजिए । (प्रश्नक्रमांक 11) (02)

  अपठित गद्यांश समीक्षा (प्रश्नक्रमांक 12 से 14) (03)

SECTION - D : लेखन-कार्य

- **लेखन-कार्य (प्रश्न 15-16)**

  वृत्तांत-लेखन (प्रश्नक्रमांक 15) (03)

  निबंध-लेखन (प्रश्नक्रमांक 16) (05)

દુર્જનનો સત્કાર કરો તોપણ એ દુઃખ જ આપે છે.

कक्षा 9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे **प्रश्नपत्र परिरूप** **कुल गुण : 60**

PART - A

सूचनाएँ : (1) PART-A में कुल 30 वैकल्पिक प्रश्न दिए हैं। सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। (2) आपको अलग से दिए गए OMR Answer Sheet में प्रश्नों के सामने AO, BO, CO, DO दिए गए हैं। जिस प्रश्न का जो उत्तर सही हो उस विकल्प के पास दिए गए गोलाकार को OMR Answer Sheet में पेन से गाढ़ा ● कीजिए।

1. शिशुपाल के घर का दरवाजा किसने खटखटाया ?

(A) परदेशी (B) पहरेदार (C) व्यापारी (D) पड़ोसी

2. मेरे मन ! .... होने की जरूरत नहीं है।

(A) उदास (B) निराश (C) खुश (D) खिन्न

3. लक्ष्मीबाई क्या पढ़ती थी ?

(A) रामायण (B) महाभारत (C) गीता (D) रामचरितमानस

4. बच्चनजी को किससे बल मिलता था ?

(A) अपनों से (B) चुनौ टिपों से (C) धर्मग्रंथों से (D) पत्नी से

5. 'गुलमर्ग की खिड़की से एक रात' पाठ की साहित्यिक विद्या कौन-सी है ?

(A) यात्रावृत्तांत (B) संस्मरण (C) कहानी (C) एकांकी

6. मोना पढ़ लिखकर क्या बनना चाहता था ?

(A) डॉक्टर (B) इंजीनियर (C) वकील (D) शिक्षक

7. मोहन किसके नाम से डरता है ?

(A) मलेरिया (B) हैजा (C) हैजा (D) पीलिया

8. लेखक ने मसीहा किसे बनाया ?

(A) भाई को (B) भाभी को (C) मित्र को (D) थानेदार को

9. रानी वास्तव में क्या थी ?

(A) हिरनी (B) कुतिया (C) घोड़ी (D) बछिया

परिणामथी अनुरागनी परख थाय छे.

10. सत्य-सुंदर मांगल्य की नित्य हो .... ।

(A) आराधना (B) साधना (C) संवेदना (D) कामना

11. मानवों की एकता की पूर्ण हो .... ।

(A) अभ्यर्थना (B) भावना (C) वासना (D) कल्पना

12. गरुड़ कहाँ नहीं होता है ?

(A) महलों में (B) घोसलों में (C) पहाड़ों में (D) जंगलों में

13. मुझसे मनुष्य जो होते हैं, ... का भार न ढोते हैं ।

(A) यौवन (B) सपनों (C) कंचन (D) अपनों

14. श्रीकृष्ण किसके समान निर्मल है ?

(A) चंदन (B) कपूर (C) यमुना (D) गंगा

15. श्रीकृष्ण के मुख में क्या लगा है ?

(A) दूध (B) दही (C) मक्खन (D) घी

16. भारत में निवासी कौन हैं ?

(A) द्रविण (B) मंगोल (C) आर्य (D) शक

17. भारत किसका सिरमौर है ?

(A) भू-लोक का (B) संसार का (C) हिम-लोक का (D) पाताललोक का

18. मैथिलीशरण गुप्त को किस उपाधि से अलंकृत किया गया ?

(A) 'पद्‌म भूषण' (B) 'पद्म विभूषण' (C) 'ज्ञानपीठ एवार्ड' (D) 'पद्मश्री'

19. 'नित्य' शब्द का पर्यायवाची शब्द बताइए ।

(A) सदा (B) नियम (C) नया (D) नवीन

20. आदर शब्द का विलोम शब्द बताइए ।

(A) अनादर (B) आदत (C) आदेश (D) अपनापन

21. 'सुख देनेवाला' शब्द समूह के लिए' एक शब्द बताइए ।

(A) सुखद (B) सुखी (C) आनंदी (D) सुखकार

22. 'चार दिन की चांदनी फिर अंधेरी रात' कहावत का अर्थ बताइए ।

(A) अल्प समय का दुःख (B) थोड़े समय का सुख

(C) चार दिन चंद्रमा का प्रकाश (D) अधिक समय का सुख

દુર્જનોની સોબત કદાપિ કરવી નહીં.

23. निम्नलिखित शब्दो में से पुल्लिग बताइए ।

(A) बीमारी (B) आत्मकथा (C) साख (D) मजा

24. निम्नलिखित शब्दो में से स्त्रीलिंग शब्द बताइए ।

(A) मधुशाला (B) विधान (C) पैसा (D) कर्ज

25. 'कश्मीर का सुंदर प्राकृतिक स्थान है, गुलमर्ग ।' इस वाक्य में विशेषण बताइए ।

(A) कश्मीर (B) सुंदर (C) स्थान (D) गुलमर्ग

26. 'नौ दो ग्यारह होना' मुहावरे का सही अर्थ बताइए ।

(A) नौ और दो ग्यारह होते हैं । (B) बहुत दूर भागते हुए जाना

(C) भाग जाना (D) वापस न आना

27. मेहनतकश लोग मजबूत और स्वस्थ होते हैं । वाक्य में कर्तृवाचक संज्ञा बताइए ।

(A) मेहनतकश (B) लोग (C) मजबूत (D) स्वस्थ

28. शुद्ध वाक्य पहचानिए ।

(A) जिसको पुकारुँ वही आये । (B) जोको पुकारुँ वहीं आवे ।

(C) ये लोगों में एकता नहीं हैं । (D) आत्मा नहीं मरता ।

29. 'अंत भले का भला' कहावत का सही अर्थ है –

(A) अच्छे काम का परिणाम अच्छा होता है । (B) बुरे काम का परिणाम बुरा होता है ।

(C) अच्छे काम का परिणाम बुरा होता है । (D) बुरे काम का परिणाम अच्छा होता है ।

30. शुद्ध वर्तनी पहचानिए :

(A) चाहीए (B) नीकट (C) विकसीत (D) विदित

સંકટ સમયે ઉચિત નિર્ણય કરાવે તે જ બુદ્ધિ.

PART - B

सूचनाएं :

(1) PART - B में कुल चार विभाग एवं कुल 16 प्रश्न हैं ।

(2) सभीप्रश्न अनिवार्य हैं ।

(3) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं ।

SECTION - A

(गद्य विभाग)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए :** **3**

(1) आज समाचार पत्र में कौन-कौन से समाचार भरे रहते हैं ?

(2) रानी लक्ष्मीबाई ने क्या प्रतिज्ञा की थी ?

(3) गुलमर्ग का भौगौलिक वातावरण कैसा है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए :** **4**

(4) लेखक मोहन को 'बहुत बड़ा' क्यों बताते हैं ?

(5) रानी की पीठ पर सवारी करने पर कौन-सी दुर्घटना घटित हुई ? क्यों ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का पाँच या छः वाक्यों में उत्तर लिखिए :** **3**

(6) बच्चनजी की पारिवारिक आर्थिक विपन्नहा के बारे में अपने विचार प्रकट कीजिए ।

SECTION - B

(पद्य विभाग)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए :** **2**

(7) कवि दुर्बलों के रक्षणार्थ किसकी साधना चाहते हैं ?

(8) सुख-समृद्धि के अधीन मानव का क्या होता है ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर दो-तीन वाक्य में लिखिए :** **2**

(9) सूरदास ने किस प्यासे को 'दुर्मति' कहा है ?

- **निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में उत्तर लिखिए :** **3**

(10) गुप्तजी ने भारत के गौरव को किस रूप में हमारे सामने रखा है ?

SECTION - C

- **निम्नलिखित काव्य-पंक्ति का आशय स्पष्ट कीजिए :** **2**

(11) भगवान की भव-भूतियों का यह प्रथम भण्डार है ।

- **निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर उसके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :** **3**

पुस्तक का मानवजीवन में बहुत महत्त्व है । मानव ने सर्वप्रथम पुस्तक का आरंभ अपने अनुभूत ज्ञान को विस्मृति से बचाने के लिए किया था । विकास के आदिकाल में पत्ते-ताड़पत्र, कांस्यपत्र आदि साधन इस ज्ञानसंग्रह के सहायक रहे हैं, ऐसा पुस्तक का इतिहास स्वयं बताता है । पुस्तकें मानव को अपना अनुभव विस्तृत करने में सहायक होती हैं, साथ ही उन्होंने अपने पूर्वजों के सभी प्रकार के कृत्यों को जीवित रखने की जिम्मेदारी की सँभाली हुई है । आज के युग में प्राचीन वीरों, धार्मिक महात्माओं, ऋषियों, नाटककारों, कवियों आदि का पता हम इन्हीं पुस्तकों के सहारे पाते हैं । पुस्तकें ही आंतरराष्ट्रीय विचारक्षेत्र में विभिन्न देशों के दृष्टिकोणों को एक आधार पर सोचने के लिए बाध्य करती हैं ।

प्रश्न :

(12) मानव ने पुस्तक का आरंभ किसलिए किया था ?

(13) पुस्तकों से हमें किनकी जानकारी मिलती है ?

(14) उपर्युक्त गद्यखंड के लिए उचित शीर्षक दीजिए ।

SECTION - D

(15) **अपने विद्यालय में मनाए गए 'स्वच्छता अभियान' के बारे में करीब पचास सब्दों में अपनी भाषा में वृत्तांत लिखिए ।** **3**

(16) **निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर 150 शब्दों में निबंध लिखिए :** **5**

1. यदि परीक्षाएँ न होती.....

   प्रस्तावना - परीक्षाएं न होने पर आनंद ही आनंद - परीक्षाएँ विद्यार्थियों के ज्ञान की सूचक नहीं - अभिभावकों तथा परीक्षकों को राहत - मार्गदर्शिकाओं, कोचिंग क्लास आदि से छुटकारा - परीक्षाओं से बचना असंभव

2. वृक्षारोपण

   प्रस्तावना - वृक्ष - मनुष्य के मित्र - वृक्षारोपण एक पुण्य - कार्य - वृक्षारोपण से लाभ भौगोलिक एवं वैज्ञानिक दृष्टि से वृक्षों का महत्त्व - वृक्षारोपण - परम कर्तव्य

सुखनुं मूळ धर्म छे, धर्मनुं मूळ अर्थ छे.

Std-9 English (FL)
Monthwise Syllabus

No.	Month	Working Day	Chapter Name	No. of Periods
1.	JUNE	22	**Poetry**	
			1. Going Downhill on a Bicyle	3
			3. The Homecomung of the Sheep	
			Poetry	
			2. Ramanujan	3
			4. The Parrot's Traing	3
2.	JULY	25	**Poetry**	
			5. By Way of Preface	3
			7. Felling of the Banyan Tree	2
			Prose	
			6. Letter to Gertrude	3
			8. The Boy who Broke the Bank	4
3	AUGUST	23	**Poetry**	
			10. Painquin Bearers	2
			9. Learning from the West	4
			11. The Owl who was God	3
			Supplementary	
			1. A Snake in the Grass	3
4	SEPTEMBER	24	**Poetry**	
			12. Another Day in Paradise	3
			Revision	
5.	OCTOBER	21	**Poetry**	
			15. The Secreti of the Machines	3
			Poetry	
			13. The Diary of a Young Girl	4
6.	NOVEMBER	11	**Prose**	
			15. Interview with Dr. APJ Abdul Kalam	6
7.	DECEMBER	26	**Poetry**	
			17. No Men are Foreign	1
			Prose	
			16. Pandora's Box	5
			18. Man of Everest	4

ખરાબ વ્યક્તિ સાથે કદાપિ ભાગીદારી ના કરવી.

No.	Month	Working Day	Chapter Name	No. of Periods
8.	JANUARY	24	**Poetry**	
			21. Caged Bird	2
			Prose	
			19. The Butterfly Effect	3
			20. The Day of the Bare Feet	4
9.	FEBRUARY	23	**Poetry**	
			23. Entertainment	3
			Prose	
			22. Danger in Deep Blue	4
10.	MARCH	25	Supplementary	
			3. The Kid	
			Revision	
11.	APRIL	22	Revision	

Note :

First Term	06-06-2016 To 27-10-2016
Second Term	18-11-2016 To 30-04-2017
First Exam	22-09-2016 to 01-10-2016
Second Exam	30-01-2017 To 08-02-2017
Annual Exam	10-04-2017 To 19-04-2017

દેવું, શત્રુ અને રોગને મૂળથી ઉખેડી નાંખવાં.

Std.-9 English (FL)
First Term Exam

Time : 2.00 Hours **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** **Total Marks : 60**

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેનાં માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	8	12	16	8	11	5	60
ટકા	13	20	27	13	18	9	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	2	4	20
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	1	3	30
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	8	15	35
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	8	8	15
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	30	30	45
	કુલ ગુણ	**49**	**60**	**120**

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	40%
2.	મધ્યમ	45%
3.	કઠિન	15%
		100%

વૃદ્ધ જનોની સેવાથી અનુભવજ્ઞાન મળે છે.

Std.-9 English (FL)
First Term Exam

Time : 2.00 Hours — પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ — Total Marks : 60

PART : A	30 Marks
PART : B	30 Marks
Section : A	08 Marks
Section : B	08 Marks
Section : C	07 Marks
Section : D	07 Marks

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

આત્માની ઉન્નતિ કરનાર જીવાત્મા બને છે.

BLUEPRINT
First Term Exam

Std. : 9 (First Exam) **SUJECT : ENGLISH (F.L.)** **Total Marks : 60** **Time 120 Minutes**

		KNOWLEDGE					UNDERSTANDING					APPLICATION					ANALYSIS					SYNTHESIS/SKILLS					EVALUATION					TOTAL
No.	**Topic**	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	Marks
1.	Prose					2(2)					2(2)					2(2)					4(4)										2(2)	12(12)
2.	Poetry					1(1)					2(2)					3(3)					1(1)										2(2)	9(9)
3.	Language and Vocabulary										2(2)					3(3)					2(2)										2(2)	9(9)
	SUB TOTAL																															
	TOTAL					3(3)					6(6)					8(8)					7(7)										6(6)	30 (30)
	Section A																															
1.	Prose : Comprehension Passage									2(2)																						2(2)
2.	Prose : Textual Questions			4(2)																												4(2)
3.	Correct Usage																								2(4)							2(4)
	Section B																															
4.	Poetry : Textural Questions			2(1)					2(1)																							4(2)
5.	Supplementary Questions													2(1)					2(1)													4(2)
	Section C																															
6.	Figures of Speech																								2(2)							2(2)
7.	Report Writing													3(1)																		3(1)
8.	Indirect Narration													2(1)																		2(1)
	Section D																															
9.	Letter Writing in Digital Form																						3(1)									3(1)
10.	Essay Writing																					4(2)										4(2)
	Total			**6(3)**					**2(1)**	2(2)				**7(3)**					2(1)			4(2)	3(1)		**4(1)**							**30(19)**

Std.-9 English (FL) (006)
First Term Exam
Sample Question Paper

Time : 2.00 Hours | Total Marks : 60

PART-A

Note : Choose the correct option and rewrite the sentence/answer in your answer sheet.

- **Read the following paragraph and answer the question. (Que. 1-30)**

A Golden gate was built with gorgeous decorations. Crowds came to see it from all parts of the world. "Culture, captured and caged!" exclaimed some, in a rapture of ecstasy, and burst into tears.

Others remarked, "Even if culture be missed, the cage will remain to the end, a substantial fact. How fortunate for the bird!"

(1) "Crowds came to see it from all parts of the world." - what does it indicate?

(A) Public phobia (B) Public demand

(C) Public nostalgia (D) Public hysteria

(2) From all parts of the world shows .

(A) equal isolation (B) unequal isolation

(C) holistic representation (D) holistic termination

(3) "How fortunate for the bird!" - It refers expression.

(A) moron (B) sad

(C) gratitudinal (D) joyous

(4) Some think him ill-tempered and queer, but a few find him pleasant enough. - identify the figure of speech.

(A) Oxymoron (B) Anti thesis

(C) Alliteration (D) Paradox

(5) Find the mismatch.

(A) calf-calves (B) crisis - crises

(C) madam - masdame (D) pence-pencess

(6) The huge Banyan tree stood as a problem because

(A) It recently shoots out

(B) Its roots endanger the lives of many

(C) It is difficult to measure its depth

(D) It is intimate to Dilip Chitre's family for very long period

અવિનયી સ્વામી કરતાં સ્વામી ના હોય તે વધારે સારું.

(7) Ornithology; birds

dendriology ____________

(A) mammals (B) trees

(C) fishes (D) reptiles

(8) Word 'massacre' rightly represents event.

(A) Killing of a king (B) Killing of wild animal

(C) Killing of many people at once (D) Killing of political leader

(9) ________ is not an usual summer afternoon scene.

(A) People fanning with handkerchief

(B) Unofficial curfew in the market street

(C) Round seat talk around brazier

(D) Siesta under the tree

(10) Rumours mostly lead the people to .

(A) dellemma (B) relaxation

(C) steed fastness (D) specification

(11) ________ is an apt word for differently able Ganpat in the chapter The Boy Who Broke the Bank.

(A) Facilitator (B) Orator

(C) Factfinder (D) Gossip monger

(12) Mrs Bhusan, "If they cant pay the sweeper, they must be in a bad way." - What expression does this sentence reflect?

(A) Fascination (B) Speculation

(C) Mesmerisation (D) Satisfaction

(13) Fie epitomized simple living. (Find correct Complex statement)

(A) Fie epitomized and lived simply.

(B) Though he epitomized, he lived simply.

(C) As he lived simply, he epitomized.

(D) He lived simply unless he epitomized.

(14) Latin doesn't include ________ language.

(A) Portuguese (B) Spanish

(C) Romanian (D) English

(15) If one believes in value system, s/he may not prefer to be ________.

(A) Decent (B) committed

(C) trustworthy (D) bulligun

પોતાને શક્તિશાળી બનાવ્યા પછી જ સહાયકોની ઈચ્છા રાખવી.

(16) lightly o lightly, we see on the ground like birds flutter to ascertain their round making a cue that stands for awhile as if the cool sun hides clouds behind(Find out inappropriate figure of speech)

(A) oxymoron (B) repetition

(C) simile(D) metonymy

(17) once upon a starless midnight, there was an owl who sat on the branch of an oak tree (Find the relevant option)

(A) it was moonless night.

(B) It was clouded night.

(C) It was full moon night.

(D) It was ecliptic night.

1 Believe more in dignity of labour		II Flabituated to execute someone's order
Indians compare to the West		
III Apathetic to common good		IV More personal rather than professional in per spectives

(18) ________ is irrelevant.

(A) I (B) I and II

(C) II and III (D) All above

Fill in the blanks with appropriate options

Most of our behaviour comes________. 19) greed, lack of self confidence. ________ 20) Gandhi's words ________ 21) there is enough in the world for ________ 22) 's need but not enough for everyone's greed.

(19) .

(A) in (B) for

(C) from (D) of

(20) .

(A) Borrowing (B) To borrow

(C) borrowed (D) having borrowed

(21) .

(A) : (B) ;

(C) , (D) *

(22) .

(A) No one (B) Every one

(C) Some one (D) Few one

સહાયક વિનાનાને ધ્યેયમાં સફળતા મળતી નથી.

(23) One who is homeless and stays in relief camp due to migration is called .

(A) gypsy (B) vagabond

(C) rowday (D) refugee

(24) ________ adjective isn't used for Mr Lear.

(A) Ill-tempered (B) Queer

(C) Fastidious (D) Jovial

(25) Ramanujan turned out to be clerk in Madras. (Meaning of underlined phrae)

(A) accepted (B) happened

(C) epitomized (D) banished

(26) 'dart' means to move along rapidly, it's another meaning is ________.

(A) to scold (B) kind of spiny grass

(C) a shopping place (D) velvety branch

(27) "Makes the lungs laugh and throat cry 0 bird, see, see bird, I fly!"

This stanza represents ________.

(A) Inferiority sense (B) Competing sense

(C) Superiority sense (D) Non sense

(28) Our attitude towards family life ________ not ________ in our attitude towards community behaviour.

(A) is.... reflected (B) are ... reflected

(C) will... reflected (D) will... being reflected

(29) Which part carries an error?

<u>I sometimes wish</u> / <u>I was beckon</u> / <u>The shore at Sandown</u> / : Don't you?

A B C D

(30) Find grammatical correct sentence.

(A) They become engaged when he was home on leave.

(B) We made up our minds going to the shore.

(C) No sooner did he make an agreement then he proceeded.

(D) They laboured lest they should not feel embarrassed.

દરેક ગૌરવશીલ વ્યક્તિએ પોતાના જેવી જ ગૌરવશીલ વ્યક્તિને સલાહકાર બનાવવી જોઈએ.

PART-B

SECTION A

1. Read the following passage and answer the questions. (02)

Hardy used to visit him, as he lay dying in hospital at Putney. It was on one of those visits that there happened the incident of the taxi-cab number. Hardy had gone out to Putney by taxi as usual his chosen method of conveyance. He went into the room where Ramanujan was lying. Hardy, always clumsy about introducing a conversation, said, probably without a greeting and certainly as his first remark: "The number of my taxi cab was 1729. It seemed to me rather a dull number." To which Ramanujan replied: "No Hardy! No, Hardy! It is a very interesting number: it is the smallest number expressible as the sum of two cubes in two different ways."

Questions:

(a) How did Hardy prefer to travel?

(b) What was Hardy's shortfall?

2. Answer the following questions: (Each question carries two marks) (04)

(a) State the steps taken by the nephews to educate the bird in 'The Parrot's Training'.

(b) In what way did Sitaram extend his helping hand towards Nathu?

3. Use the following words and construct a meaningful paragraph of your own. (Correct usage of each word carries half mark.) (02)

(a) substantial

(b) signify

(c) aggravated

(d) epitomized

SECTION B

4. Answer the following questions: (Each question carries two marks) (04)

(a) Describe the experience of the boy going down the hill on the bicycle.

(b) Explain the significance of the words "ferny curtained" in the poem 'The Homecoming of the Sheep'.

5. Answer the following questions: (Each question carries two marks) (04)

(a) Comment on the ending of the story 'The Snake in the Grass'.

(b) Why did Shylock agree to loan 3000 ducats?

સ્નેહી હોય તો પણ અવિનયીને સલાહકાર ના બનાવવો.

SECTION C

6. Identify and explain the figures of speech used in the following lines. (02)

(a) Make the lungs laugh and throat cry.

(b) The banyan tree was three times as tall as our house.

7. A conference was organized on 11 May, 2016 in Gandhinagar in which the honorable Chief Minister of Gujarat appealed the citizens to make maximum use of Gbike facilities in order to preserve the environment. Write a report (100 words) regarding the same for the local newspaper. **(03)**

8. Turn the following dialogue into the indirect form of narration. (02)

Postman: Two pounds to pay, Sir!

Lewis: Oh, if you please, do excuse me just this once! It's only from a little girl!

Postman: Only from a little girl! Mind you don't get any more such letters.

SECTION D

9. **Write a letter to the Education Minister for successfully introducing the new syllabus for the ninth standard. (03)**

10. Write an essay on any one of the following topics. (150 words) (04)

(a) Benefits of Internet

(what is internet-uses for students-advantages-disadvantages-your opinion)

OR

(b) Tattoo -A Style Statement?

(types of tattoos-significance-advantages-disadvantages-conclusion)

બધાં કાર્યની શરૂઆત મંત્રણા પર આધાર રાખે છે, મંત્રણા ગુપ્ત રહે તો કાર્ય સિદ્ધ થાય છે.

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	પ્રકરણ નં.	તાસ સંખ્યા
1.	જૂન	22	ભારતમાં બ્રિટીશ સત્તાનો ઉદય ભારત રાજ્ય બંધારણ ઘડતર અને લક્ષણો	પ્રકરણ-1 પ્રકરણ-8	15
2.	જુલાઈ	25	પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધ અને રશિયન ક્રાંતિ મૂળભૂત હકો, મૂળભૂત ફરજો અને રાજનીતિના માર્ગદર્શન સિદ્ધાંતો ભારત સ્થાન ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ-1	પ્રકરણ-2 પ્રકરણ-9 પ્રકરણ-13	20
3.	ઑગસ્ટ	23	નૂતન વિશ્વ તરફ પ્રયાણ સરકારના અંગો ભારત સ્થાન ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ-2	પ્રકરણ-3 પ્રકરણ-10 પ્રકરણ-14	20
4.	સપ્ટેમ્બર	24	ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળો જળ પરિવાહ	પ્રકરણ-4 પ્રકરણ-15	20
5.	ઑક્ટોબર	21	ભારત આઝાદી તરફ પ્રયાણ ભારતનું ન્યાયતંત્ર	પ્રકરણ-5 પ્રકરણ-11	16
6.	નવેમ્બર	11	આબોહવા	પ્રકરણ-16	6
7.	ડિસેમ્બર	26	1945 પછીનું વિશ્વ કુદરતી વનસ્પતિ	પ્રકરણ-6 પ્રકરણ-17	20
8.	જાન્યુઆરી	24	ભારતીય લોકશાહી વન્યજીવન	પ્રકરણ-12 પ્રકરણ-18	20
9.	ફેબ્રુઆરી	23	સ્વાતંત્ર્યોત્તર ભારત ભારત લોકજીવન	પ્રકરણ-7 પ્રકરણ-19	20
10.	માર્ચ	25	આપત્તિ વ્યવસ્થાપન પુનરાવર્તન	પ્રકરણ-20	20
11.	એપ્રિલ	22	પુનરાવર્તન		

કામની સૂઝ ના પડે ત્યારે બુદ્ધિમાન સાથે મંત્રણા દીવાના જેમ પ્રકાશ આપે છે.

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 60

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેનાં માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	12	18	12	06	06	06	**60**
ટકા	20%	30%	20%	10%	10%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	02	08	
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA) સવિસ્તાર	04	12	
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	05	10	
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)			
5.	બહુવિકલ્પવાળા પ્રશ્નો (O)	30	30	
	કુલ ગુણ	**41**	**60**	**120 મિનિટ**

કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય
1.	સરળ	40 %
2.	મધ્યમ	45 %
3.	કઠિન	15 %

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

પ્રકરણ નંબર	પ્રકરણનું નામ	ગુણ
1.	ભારતમાં બ્રિટિશ સત્તાનો ઉદય	08
2.	પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને રશિયન ક્રાંતિ	06
3.	નૂતન વિશ્વ તરફ પ્રમાણ	05
4.	ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળો	05
8.	ભારત રાજ્ય બંધારણ ઘડતર અને લક્ષણો	04
9.	મૂળભૂત હકો, મૂળભૂત ફરજો અને રાજનીતિના માર્ગદર્શન સિદ્ધાંતો	04
10.	સરકારનાં અંગો	04
13.	ભારત સ્થાન અને ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ-I	08
14.	ભારત સ્થાન અને ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ-II	08
15.	જળ પરિવાહ	08
કુલ 10 પ્રકરણમાંથી પ્રથમ પરીક્ષાનું પેપર		**60 ગુણ**

દુઃખના સમયે પ્રેમથી સાથ આપે એ જ મિત્ર.

BLUEPRINT

(પ્રથમ પરીક્ષા)

STANDARD : 9 SUBJECT : સામાજિક વિજ્ઞાન TOTAL MARKS : 60 TIME : 120 Minutes

		KNOWLEDGE					UNDERSTANDING					APPLICATION					ANALYSIS					SYNTHESIS/SKILLS					EVALUATION					Total
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
1.	ભારતમાં બ્રિટીશ સત્તાનો ઉદય					1(1)		3(1)			1(1)								2(1)												1(1)	8(5)
2.	પ્રથમ વિશ્વ યુધ્ધ અને રશિયન ક્રાંતિ					1(1)			2(!)							1(!)					1(1)					1(1)						6(5)
3.	નૂતન વિશ્વ તરફ પ્રયાણ					1(1)					1(1)			2(1)																	1(1)	5(4)
4	ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળો						4(1)				1(1)																					5(2)
8	ભારત રાજ્ય બંધારણ ઘડતર અને લક્ષણો															1(1)					1(1)					1(1)					1(1)	4(4)
9	મૂળભૂત હકો, મૂળભૂત ફરેજા અને રાજનીતિના માર્ગ દર્શન સિદ્ધાતો		3(1)			1(1)																										4(2)
10.	સરકારના અંગો					1(1)					1(1)			2(1)																		4(3)
13.	ભારત સ્થાન અને ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ - I			2(1)		1(1)		3(1)													1(1)					1(1)						8(5)
14.	ભારત સ્થાન અને ભૂસ્તરીય ભૂપૃષ્ઠ - II					1(1)					1(1)	4(1)				1(1)															1(1)	8(5)
15.	જળ પરિવાહ										1(1)					1(1)					1(1)		3(1)								2(2)	8(6)
	SubTotal	–	3	2	–	7	4	6	2	–	6	4	–	4	–	4	–	–	2	–	3	–	3	–	–	3	–	–	–	–	6	
	Total			12(9)				18(10)						12(7)					6(8)					6(4)					6(6)			60(41)

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્રથમ પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2.00 કલાક — કુલ ગુણ : 60

PART-A

સૂચના : 1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 41 પ્રશ્નો છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે

2. જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
3. પ્રશ્ન 1 થી 30 બહુ વિકલ્પ વાળા પ્રશ્નો છે. દરેકનો 1 ગુણ છે.
4. પ્રશ્ન 31 થી 35 ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો છે. દરેકના 2 ગુણ છે.
5. પ્રશ્ન 36 થી 39 ટૂકનોંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે. દરેકના 3 ગુણ છે.
6. પ્રશ્ન 40 થી 41 નિબંધલક્ષી પ્રશ્નો છે. દરેકના 4 ગુણ છે.

- **નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબવહીમાં લખો :** (30 ગુણ)

1. વાસ્કો-દ-ગામાએ ક્યા દેશમાં આવવાનો જળમાર્ગ શોધ્યો હતો ?

(A) શ્રીલંકા (B) આફ્રિકા (C) ભારત (D) નેપાળ

2. નીચેનામાંથી ક્યું વિધાન ખોટું છે ?

(A) 1757 માં પ્લાસીનું યુદ્ધ થયું.

(B) પ્લાસીનાં યુદ્ધથી કંપનીને બંગાળાના ચોવીસ પરગણાની જાગીર મળી.

(C) પ્લાસીનાં યુદ્ધથી કંપનીને બંગાળાના, બિહાર, ઓસિસ્સાની દીવાની સત્તા મળી.

(D) બંગાળાના નવાબ સિરાજ-ઉદ્-દૌલાએ પ્લાસીનાં યુદ્ધમાં ભાગ લીધો હતો.

3. અંગ્રેજાને ત્રીજો મૈસુર વિગ્રહ કોની સાથે થયો ?

(A) ટીપુ સુલતાન (B) મરાઠા (C) નિઝામ (D) હૈદરઅલી

4. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધને અંતે કઈ સંધિ કરવામાં આવી ?

(A) વર્સેલ્સની સંધિ (B) બ્રેસ્ટ લીટોવસ્કની સંધિ

(C) લંડનની સંધિ (D) ફ્રેન્કફર્ટની સંધિ

5. 1871 ફ્રેન્કફર્ટની સંધિમાં ફ્રાન્સે ક્યા પ્રદેશો ગુમાવ્યા હતા ?

(A) ડેન્ઝિંગ પ્રદેશો (B) આલ્સેસ અને લોરેન્સના પ્રદેશો

(C) પશ્ચિમ રશિયાના પ્રદેશો (D) ઈંગ્લેન્ડના પ્રદેશો

રાજ્યતંત્રનો આધાર નીતિશાસ્ત્ર પર છે.

6. યુરોપીયન દેશોએ આફ્રિકામાં શા માટે સંસ્થાનો સ્થાપવા સ્પર્ધા કરી ?

(A) સામ્રાજ્ય સ્થાપવા

(B) આફ્રિકામાં નબળા શાસનને કારણે

(C) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિને કારણે કાચા માલની જરૂરિયાત પૂર્ણ કરવા

(D) યુરોપથી આફ્રિકા નજીક હોવાના કારણે

7. લેનિન કેરેન્સ્કીના નેતૃત્વવાળી સરકારથી શા માટે ખુશ નહોતો ?

(A) શ્રમજીવીઓનું વર્ચસ્વ નહોંતુ. (B) મધ્યમવર્ગનું વર્ચસ્વ નહોતું

(C) ઉપલાવર્ગનું વર્ચસ્વ નહોતું (D) ત્રણેય વર્ગનું વર્ચસ્વ હતું

8. જર્મનીના નાઝીવાદ સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે. ?

(A) હિટલર (B) મુસોલિની (C) લેનિન (D) એકપણ નહિ

9. વિશ્વના માનવીઓનું સ્વાસ્થ્ય સુધારણાનું કાર્ય કોણ કરે છે ?

(A) WHO (B) IMF (C) FAO (D) ILO

10. નીચેનામાંથી સાચું વિધાન શોધીને લખો. ?

(A) જર્મનીમાં ફાસીવાદનો ઉદય થયો હતો.

(B) મુસોલિની જર્મનીનો સરમુખત્યાર હતો.

(C) નાઝીપક્ષનું પ્રતિક ''લાકડાની ભારી અને કુહાડી'' હતું

(D) મુસોલિનીએ ઈટાલીમાં ફાસીવાદની સ્થાપના કરી.

11. પરદેશની ભૂમિ પર હિંદનો સૂચિત રાષ્ટ્રધ્વજ સૌ પ્રથમ કોણે ફરકાવ્યો ?

(A) શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા (B) રાણા સરદારસિંહ

(C) મેડમ ભિખાઈજીકામા (D) મદનલાલ ધીંગરા

12. બંધારણ ઘડતરનું કાર્ય ક્યારે પૂર્ણ થયુ ?

(A) ઈ.સ. 1948 (B) ઈ.સ. 1949 (C) ઈ.સ. 1950 (D) ઈ.સ. 1947

13. કેન્દ્ર યાદીમાં કેટલા વિષયો સમાવિષ્ટ છે ?

(A) 60 (B) 47 (C) 97 (D) 87

14. ભારતીય બંધારણ સભાનાં અધ્યક્ષનું નામ આપો. ?

(A) કનૈયાલાલ મુન્સી (B) ડૉ રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

(C) શ્યામા પ્રસાદ મુખરજી (D) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

તેજસ્વિતા જ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થવાનું કારણ બને છે.

15. ભારત પ્રજાસત્તાક રાજ્ય છે, કારણ કે...

(A) તે સાર્વભૌમ રાજ્ય છે

(B) તે લોકશાહી રાજ્ય છે

(C) રાજ્યનાં વડાને નિશ્ચિત

(D) પ્રજાને ધાર્મિક સ્વતંત્રતાની મુદત માટે ચૂંટવામાં આવે છે.

16. કઈ ઉંમરના બાળકોને મફત અને નિઃશુલ્ક પ્રાથમિક શિક્ષણ મેળવવાનો અધિકાર છે ?

(A) 6 થી 14 વર્ષની ઉંમરના (B) 3 વર્ષ સુધીના

(C) 14 વર્ષની ઉંમરના (D) 18 વર્ષ સુધીના

17. વિધાનસભાનાં સભ્યપદ માટે વયમર્યાદા કેટલા વર્ષની નક્કી થઈ છે ?

(A) 25 વર્ષ (B) 30 વર્ષ (C) 35 વર્ષ (D) 18 વર્ષ

18. વડી અદાલતના ન્યાયાધીશને કોણ નીમે છે ?

(A) વડાપ્રધાન (B) રાજ્યપાલ (C) રાષ્ટ્રપતિ (D) ઉપરાષ્ટ્રપતિ

19. ભારતની પ્રમાણસમય રેખા ક્યા રાજ્યમાંથી પસાર થતી નથી ?

(A) ઉત્તરપ્રદેશ (B) છત્તીસગઢ (C) મધ્યપ્રદેશ (D) તમિલનાડુ

20. નીચે આપેલા રાજ્યોને દક્ષિણથી ઉત્તર દિશાનાં ક્રમમાં ગોઠવો ?

ઉત્તરાખંડ, કેરળ, મધ્યપ્રદેશ, આંધ્રપ્રદેશ, દિલ્લી.

(A) ઉત્તરાખંડ, દિલ્લી, મધ્યપ્રદેશ, આંધ્રપ્રદેશ, કેરળ

(B) કેરળ, આંધ્રપ્રદેશ, મધ્યપ્રદેશ, દિલ્લી, ઉત્તરાખંડ

(C) આંધ્રપ્રેદશ, મધ્યપ્રદેશ, ઉત્તરાખંડ, દિલ્લી, કેરળ

(D) કેરળ, આંધ્રપ્રદેશ, દિલ્લી, મધ્યપ્રદેશ, ઉત્તરાખંડ

21. ભારતનાં પાડોશી દેશોનાં સંદર્ભે કઈ જોડી અયોગ્ય છે ?

(A) અફઘાનિસ્તાન – ઉત્તર-પશ્ચિમ (B) નેપાળ – પૂર્વ - ઉત્તર

(C) ચીન – ઉત્તર (D) બાંગ્લાદેશ – પશ્ચિમ

22. અરવલ્લી અને વિંધ્યાચળની વચ્ચે ક્યો ઉચ્ચપ્રદેશ આવેલો છે ?

(A) છોટા નાગપુરનો (B) માળવાનો (C) દખ્ખણનો (D) શિલાંગનો

23. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) પશ્ચિમઘાટ ઉત્તરક્ષેત્રમાં વધુ ઊંચાઈ ધરાવે છે.

(B) કર્ણાટકમાં પશ્ચિમઘાટને નીલગિરિ કહે છે.

(C) પશ્ચિમઘાટ અરબસાગરને અવિચ્છિન રૂપે ઉત્તર દક્ષિણમાં વ્યાપ્ત છે.

(D) કેરળ અને તમિલનાડુની સીમા પર પશ્ચિમ ઘાટને સહ્યાદ્રિ કહે છે.

અનેક શત્રુઓ હોય તો સૌથી બળવાન સાથે સંધિ કરી લેવી.

24. નીચેનામાંથી ક્યું વિધાન ખોટું છે ? શોધો.

(A) કશીશ :- સોનું, ચાંદી, પ્લેટિનમ કિંમતી ધાતુમય ખનીજો છે.

(B) કિન્ની :- બોક્સાઈટ, ટીટાનિયમ અને મેગ્નેશિયમ વગેરે હલકી ધાતુમય ખનીજો છે

(C) હેમાંગિની :- ટંગસ્ટન, મેંગેનીઝ, અને ક્રોમિયમ વગેરે અધાતુમય ખનીજો છે.

(D) મુકેશ :- સીસું, તાંબુ, અને લોખંડ વગેરે સામાન્ય ઉપયોગમાં લેવાતાં ખનીજો છે.

25. પતકાઈ ટેકરીઓ : અરુણાચલ પ્રદેશ-લુસાઈ....

(A) નાગાલેન્ડ (B) મણિપુર (C) મિઝોરમ (D) મેઘાલય

26. ગંગાને મળતી મુખ્ય નદીઓ કઈ કઈ છે ?

(A) યમુના, ઘાઘરા, ગંડક અને કોસી

(B) યમુના, ચંબલ, ઘાઘરા અને કોસી

(C) યમુના, ઘાઘરા, શરાવતી અને કોસી

(D) નર્મદા, ઘાઘરા, ગંડક અને કોસી

27. નીચેનામાંથી ક્યા સરોવરનો ઉપયોગ મીઠું પકવવા માટે થાય છે ?

(A) ઢેબર (B) સાંભર (C) વૂલર (D) નળ

28. નીચેનામાંથી કઈ નદી દ્વીપકલ્પીય નથી ?

(A) ગોદાવરી (B) કૃષ્ણા (C) કોસી (D) કાવેરી

29. કોઈ પર્વત કે ઉચ્ચભૂમિ નદીઓનાં વહેણને એક-બીજાથી અલગ કરે તેને શું કહેવાય ?

(A) જળ રચના (B) જળ વિભાજક (C) નદી પ્રણાલી (D) બેસીન

30. નદીઓનાં વિસર્પણને કારણે કેવા સરોવરો રચાય છે ?

(A) લગૂન (B) ઘોડાની નાળ જેવાં

(C) લંબગોળ (D) ચોરસ

શોભે નહીં તેવો વેશ કદાપિ પહેરવો નહીં.

PART-B

વિભાગ - A

- **નીચે આપેલા 31 થી 35 પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. દરેકનાં 2 ગુણ છે. જેનો જવાબ ત્રણ-ચાર લીટીમાં લખો.** (10)

31. ડેલહાઉસીએ ખાલસાનીતિ અંતર્ગત ક્યાં ક્યાં રાજ્યો ખાલસા કર્યાં ?

32. 22 મી જાન્યુઆરી, 1905 નો દિવસ રશિયામાં શા માટે ''લોહિયાળ રવિવાર'' તરીકે ઓળખાય છે ?

33. સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનાં અંગો ક્યાં-ક્યાં છે ?

34. લોકસભા શા માટે દેશની ચાવીરૂપ પ્રજાકીય સંસ્થા છે ?

35. ભારત સર્વધર્મ સંસ્કૃતિનું સમન્વય તીર્થ બન્યું છે ? સમજાવો.

વિભાગ - B

- **નીચે આપેલા 36 થી 39 પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. દરેકનાં 3 ગુણ છે. જેનો જવાબ આઠ-દસ લીટીમાં લખો.** (12)

36. પ્લાસીનાં યુદ્ધની ટૂંકમાં માહિતી આપો.

37. બંધારણીય ઈલાજોના હક વિશે લખો.

38. નર્મદા બેસીન વિશે જણાવો.

39. તમને આપવામાં આવેલા નકશામાં નીચેની વિગતો દર્શાવો.

1. વુલર સરોવર
2. મહી નદી
3. કચ્છનું રણ

વિભાગ - C

- **નીચે આપેલા 40 થી 41 પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. દરેકનાં 4 ગુણ છે જેનો જવાબ પંદરથી વીસ લીટીમાં લખો.** **(8)**

40. જલિયાંવાલા બાગનાં હત્યાકાંડ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

41. ભારતની જમીનના પ્રકારો જણાવી વિસ્તૃત માહિતી આપો.

વૈભવશાળીઓનું અનુકરણ કદાપિ ના કરવું.

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	પ્રકરણનું નામ	તાસ સંખ્યા
1.	જૂન	(1) ગાણિતિય તર્ક (2) ગણ-સિદ્ધાંત	22
2.	જુલાઈ	(3) સંબંધ અને વિધેય (4) ત્રિકોણમિતીય વિધેયો (5) ત્રિકોણમિતીય વિધેયોનાં વિશિષ્ટ મૂલ્યો અને આલેખો	25
3.	ઑગસ્ટ	(6) રેખાઓ (7) ક્રમચય અને સંચય	23
4.	સપ્ટેમ્બર	(8) સુરેખ અસમતાઓ (9) પ્રસારમાન	24
5.	ઓક્ટોબર	(10) સંભાવના (1) ગાણિતીય અનુમાનનો સિદ્ધાંત	21
6.	નવેમ્બર	(2) સંકર સંખ્યાઓ (3) દ્વિપદી પ્રમેય	11
7.	ડિસેમ્બર	(4) સરવાળા અને અવયવ સૂત્રો (5) ગુણિત અને ઉપગુણિત સંખ્યાઓ માટે ત્રિકોણિમિતિય વિધેયનાં મૂલ્યો	26
8.	જાન્યુઆરી	(6) ત્રિકોણમિતિય સમીકરણો અને ત્રિકોણના ગુણધર્મો (7) શ્રેણી-શ્રેઢી	24
9.	ફેબ્રુઆરી	(8) શાંકવો (9) ત્રિપરિમાણીય ભૂમિતિ	23
10.	માર્ચ	(10) લક્ષ (11) વિકલિત	25
11.	એપ્રિલ	પુનરાવર્તન	22

વ્યસનોમાં ફસાયેલાનાં કાર્યો સિદ્ધ થતાં નથી.

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 50

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ		સંખ્યા	ગુણ
1.	લાંબા પ્રશ્નો નિબંધ પ્રકારના	4 ગુણના	3	12
2.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-1)	3 ગુણના	4	12
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-2)	2 ગુણના	7	14
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (USA)	1 ગુણના	4	04
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો(O)	1 ગુણના	8	08
	કુલ પ્રશ્નો		**26**	**50**

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	પ્રકરણ નં.	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	1	ગાણિતિક તર્ક	3
2.	2	ગણ સિદ્ધાંત	4
3.	3	સંબંધ અને વિધેય	4
4.	4	ત્રિકોણમિતીય વિધેયો	10
5.	5	ત્રિકોણમિતીય વિધેયના વિશિષ્ટ મૂલ્યો અને આલેખો	3
6.	6	રેખાઓ	9
7.	7	ક્રમચય અને સંચય	8
8.	8	સુરેખ અસમતાઓ	3
9.	9	પ્રસારમાન	6
			50

કઠિનતા મૂલ્ય પર આધારિત ગુણભાર :

ક્રમ	સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય ટકાવારી	પ્રશ્નપત્રમાં ગુણ
1.	સરળ	40	20
2.	મધ્યમ	45	22
3.	કઠિન	15	08
	કુલ	**100%**	**50 ગુણ**

વિશિષ્ટ વ્યક્તિને કડવું વચન અગ્નિ કરતાં વધું દઝાડે છે.

BLUEPRINT

પ્રથમ પરીક્ષા

ધોરણ : 11 | વિષય : ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) | કુલ ગુણ : 50 | સમય : 2 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					કુલ
ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	EA	LA	SA	VSA	O	
1.	ગાતર્ક					01					01															01						03
2.	ગાણિતિક સિદ્ધાંત					01																	03									04
3.	સંબંધ અને વિધેય			02											01						01											04
4.	ત્રિ. વિધેય		03				04													01				02								10
5.	ત્રિ. વિધેયમૂલ્યો			02																					01							03
6.	રેખાઓ	04				01			02															02								09
7.	ક્રમચય અને સંચય					01		03		01				02						01												08
8.	સુરેખ અસમતા																	03														03
9.	પ્રસારમાન																										04		02			06
	SubTotal	00	07	04	00	04	04	03	02	01	01	00	00	02	01	00	00	03	00	02	01	00	03	04	01	01	04	00	02	00	00	50
	Total																															50

ધોરણ-11 ગણિત (050) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** કુલ ગુણ : 50

વિભાગ - A

- આ વિભાગમાં કુલ 12 પ્રશ્નો છે 1 થી 8 બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો છે. આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તરવહીમાં સાચો જવાબ લખવાનો છે. પ્રશ્ન 8 થી 12 ના ઉત્તર ઉત્તરવહીમાં લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. **(12)**

(1) 'જો $x > y$, તો $3x > 3y$'નું સમાનાર્થી પ્રેરણ ________ છે.

(a) જો $x > y$, તો $3x \leq y$ (b) જો $3x > 3y$, તો $x > y$

(c) જો $3x \leq 3y$, તો $\leq y$ (d) જો $x < y$, તો $3x < 3y$

(2) $P \Rightarrow q$ નું પ્રતીપ ________ છે.

(a) p અને q (b) $\sim q \Rightarrow p$

(c) $q \Rightarrow p$ (d) $\sim p \Rightarrow q$

(3) ~(p અને q) ________ છે.

(a) p અને q (b) (~p) અથવા (~q)

(c) (~p) અથવા (~q) (d) p અથવા (~q)

(4) $f : R \rightarrow R$, $f(x) = 3x + 2$ અને $g : R \rightarrow R$, $g(x) = 2x+3$ તો $fog(3) =$ ________.

(a) 25 (b) 29

(c) 14 (d) 11

(5) જો $p = a \cos^2\theta \sin\theta$ અને $q = a \sin^2\theta \cos\theta$, તો $\frac{(p^2 + q^2)^3}{p^2q^2} =$ ________/

(a) $\frac{1}{a}$ (b) a^2

(c) a (d) a^3

(6) $\cos\frac{(65\pi)}{4}$ ________.

(a) $\frac{-1}{\sqrt{2}}$ (b) $\frac{1}{\sqrt{2}}$

(c) $\pm\frac{1}{\sqrt{2}}$ (d) $\sqrt{2}$

ધર્મ અને કાર્ય સંપત્તિ વગર સિદ્ધ થઈ શકતાં નથી.

(7) જો $\binom{100}{r}$નું મૂલ્ય મહત્તમ હોય તો, r = ________.

(a) 100 (b) 0

(c) 50 (d) 40

(8) જેના બધા જ અંકો ભિન્ન હોય તેવી 9 આંકડાની કુલ સંખ્યાઓ ________ છે.

(a) 9! (b) 10!

(c) 10!–9! (d) 9(9!)

(9) જો A અને B સાર્વત્રિક ગણ ∪ ના ઉપગણો હોય અને n(a) = 20, n(B) = 30, n(∪) = 80, n(A∩B) = 10 હોય, તો n(A′∩B′) શોધો.

(10) જો $f : R - \{0\} \rightarrow R$, $f(x) = \frac{1}{x} + ax$ અને $f\left(\frac{1}{5}\right) = {}^{28}\!/_{5}$ હોય, તો a શોધો

(11) A(2, k), B(–1, 3), C(1, 7) અને D(3, 2) આપેલ બિંદુઓ છે તથા $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ તો K શોધો.

(12) જો $\frac{1}{9!} + \frac{1}{16!} = \frac{x}{11}$, તો x શોધો.

વિભાગ - B

- **આ વિભાગમાં કુલ 7 પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે. (14)**

(13) જો $f : R \rightarrow R$, $f(x) = [x]$ અને $g : R \rightarrow R$, $g(x) = |x|$, તો $gof(-5/3) - (fog)(-5/3)$ શોધો.

(14) બે વર્તુળોમાં સમાન લંબાઈના ચાપ તેમનાં કેન્દ્ર આગળ 65° અને 110° માપના ખૂણા આંતરે તો તેમની ત્રિજ્યાઓનો ગુણોત્તર શોધો.

(15) A(1, –5) અને B(5, –1). જો $P \in \overline{AB}$ તો 2x – 5yની મહત્તમ ન્યૂનતમ કિંમત શોધો.

(16) રેખા $\sqrt{3}x + y - 10 = 0$ સમીકરણનું P–∝ સ્વરૂપમાં રૂપાંતર કરો. તે પરથી p અને ∝ ની કિંમત શોધો.

(17) સાબિત કરો : $\binom{n}{r} + 2\binom{n}{r-1} + \binom{n}{r-2} = \binom{n+2}{r}$

અથવા

(17) સાબિત કરો, $\binom{2n}{n} = 2^n \frac{[1\cdot3\cdot5\cdot.....(2n-1)]}{n!}$

(18) અવલોકનો x_1, x_2, x_3, ... x_nનું પ્રમાણિત વિચલન 2 છે. જો $\sum_{x=1}^{n} x_i = 20$ અને $\sum_{i=1}^{n} x_i^2 = 100$ તો n શોધો.

(19) $\frac{4}{3}\cot^2\frac{\pi}{6} + 3\sin^2\frac{\pi}{3} - 2\cos\frac{\pi}{3} - \frac{3}{4}\tan^2 {}^{\pi}\!/_{6}$ નું મૂલ્ય મેળવો.

ઉપાય વિચાર્ય વગર શરૂ કરેલું કાર્ય નષ્ટ થઈ જાય છે.

વિભાગ - C

- **આ વિભાગમાં કુલ 4 પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે.** **(12)**

(20) જો $A \cap B = A \cap C$, $A \cup B = A \cup C$, તો સાબિત કરો કે $B = C$.

અથવા

(20) સાબિત કરો કે $A - B = A - C$ અને $B - A = C - A$, તો $B = C$.

(21) જો $Cot^2\theta = 1 - e^2$ હોય, તો $cosec\theta + cot^{+3}\theta . sec\theta = (2 - e^2)^{3/2}$ સાબિત કરો.

(22) a, e, i, o, u આ પાંચ સ્વરમાંથી કોઈ પણ એક સ્વરનું ઓછામાં ઓછી ત્રણ વખત પુનરાવર્તન થાય તેવા ચાર સ્વરોવાળા કેટલા શબ્દો બને ?

(23) $\frac{|x - 2| - 2}{|x - 1| - 1} \le 0$ તો ઉકેલગણ શોધો.

વિભાગ - D

- **આ વિભાગમાં કુલ 3 પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે.** **(12)**

(24) જો $\frac{\cos^4\alpha}{\cos^2\beta} + \frac{\sin^4\alpha}{\sin^2\beta} = 1$ હોય, તો સાબિત કરો કે

(a) $\sin^4\alpha + \sin^4\beta = 2\sin^2\alpha\sin^2\beta$

(b) $\frac{\cos^4\beta}{\cos^2\alpha} + \frac{\sin^4\beta}{\sin^2\alpha} = 1$

અથવા

(24) $\cos\partial - \sin\partial = a^3$, $\sec\theta - \cos\partial = b^3$, તો $a^2 b^2 (a^2 + b^2)$ શોધો.

(25) (4, –2) માંથી પ્રસાર થતી અને જેના પર ઊગમબિંદુમાંથી દોરેલા લંબની લંબાઈ 2 હોય તેવી રેખાનું સમીકરણ શોધો.

(26) 8 અવલોકનોનો મધ્યક તથા વિચરણ અનુક્રમે g, 9.25 છે. તે પૈકી છ અવલોકનો 6, 7, 10, 12, 12 અને 13 છે. બાકીના બે અવલોકનો શોધો.

ભાગ્યનો સાથ ના હોય તો પ્રયત્નો છતાં કાર્ય નિષ્ફળ નીવડે છે.

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

નં.	માસ	કાર્યદિવસ	ભાગ	પ્રકરણ
1.	જૂન-2016	22		ભાગ 1 ના 1 શરૂ
2.	જુલાઈ	25		1 પૂર્ણ, 2 પૂર્ણ, 3 શરૂ
3.	ઑગસ્ટ	23	1	3 પૂર્ણ, 4 પૂર્ણ
4.	સપ્ટેમ્બર	24		5 પૂર્ણ, 6 શરૂ, (સમૂહ-I સુધી) (સંયોજનો સહિત) પ્રથમ પરીક્ષા
5.	ઑક્ટોબર	21		6 પૂર્ણ, 7 શરૂ કરી પૂર્ણ કરવું.
6.	નવેમ્બર	11		ભાગ - 2ના 1 શરૂ
7.	ડિસેમ્બર	26		1 પૂર્ણ, 2 પૂર્ણ
8.	જાન્યુઆરી-2017	24	2	3 પૂર્ણ અને 4 શરૂ } દ્વિતીય પરીક્ષા
9.	ફેબ્રુઆરી	23		4 પૂર્ણ અને 5 પૂર્ણ } દ્વિતીય પરીક્ષા
10.	માર્ચ	25		6 પૂર્ણ અને 7 પૂર્ણ
11.	એપ્રિલ	22		પુનરાવર્તન તથા વાર્ષિક પરીક્ષા

નોંધ :

પ્રથમ સત્ર	06-06-2016 to 27-10-2016
દ્વિતીય સત્ર	18-11-2016 to 30-04-2017
પ્રથમ પરીક્ષા	22-09-2016 to 01-10-2016
દ્વિતીય પરીક્ષા	30-01-2017 to 08-02-2017
વાર્ષિક પરીક્ષા	10-04-2017 to 19-04-2017

જે મુશ્કેલીઓનું સમાધાન કરી શકતો નથી, તે આગળ જઈ શકતો નથી.

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક　　　　　　　　　　　　　　　　　　કુલ ગુણ : 50

- પ્રથમ અને દ્વિતીય વાર્ષિક પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ
- પ્રશ્નપત્રમાં A, B, C, D એમ કુલ ચાર વિભાગો છે, જેમાં B થી D માં આંતરિક વિકલ્પ પ્રશ્નો રહેશે.

- **હેતુ પરનો ગુણભાર :**

ક્રમાંક	હેતુ	ગુણ	ટકાવારી%
1.	જ્ઞાન (K)	15	30%
2.	સમજ (U)	20	40%
3.	ઉપયોજન (A)	10	20%
4.	કૌશલ્ય (S)	05	10%
	કુલ	**50**	**100%**

- **પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી**

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	નંબર	ગુણ	સમય (મિનિટ)
1.	બહુ વૈકલ્પિક પ્રશ્નો	08	08	20
	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	04	04	
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	07	14	37
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12	30
4.	દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો (LA)	03	12	33
	કુલ સરવાળો	**26**	**50**	**120**

કઠિનતા મૂલ્ય પર આધારિત ગુણભાર :

ક્રમ	સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય ટકાવારી	પ્રશ્નપત્રમાં ગુણ
1.	સરળ	40	20
2.	મધ્યમ	45	22
3.	કઠિન	15	08
	કુલ	**100%**	**50 ગુણ**

કાર્ય શરૂ કર્યા પછી એને લંબાવવું નહીં.

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **કુલ ગુણ : 50**

પાઠ્યપુસ્તકના એકમદીઠ ગુણભાર :

ભાગ : 1 (એકમ : 1 થી 6)

એકમ ક્રમાંક	એકમનું નામ	ગુણભાર
1.	રસાયણ વિજ્ઞાનની પાયાની સંકલ્પનાઓ	08
2.	પરમાણ્વિય બંધારણ	11
3.	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં - આવર્તિતતા	09
4.	રેડોક્ષ પ્રક્રિયાઓ	09
5.	હાઈડ્રોજન	07
6.	S-વિભાગના તત્ત્વો (માત્ર આલ્કલી તત્ત્વો સંયોજનો સહિત) (આલ્કલી અને આલ્કલાઈન અર્થ તત્ત્વો)	06
	કુલ ગુણ	**50**

નોંધ : પ્રશ્નપત્ર સંરચના સમયે પ્રશ્નિક શિક્ષકશ્રીઓએ ધ્યાનમાં લેવાની બાબતો.

(1) ઈલેક્ટ્રોન રચના માટે તત્ત્વોનો પરમાણુ ક્રમાંક (Z) આપવાનો રહેશે.

(2) રાસાયણિક ગણતરી માટે તત્ત્વોના પરમાણુ દળાંક કે અણુના આણ્વિય દળ આપવાના રહેશે.

(3) સંયોજનના જટીલ અણુસૂત્રો, ખનીજોના અણુસૂત્રો તેમ જ જટીલ આકૃતિઓ પૂછવી નહીં.

(4) અણુમાં, બંધ લંબાઈના મૂલ્યો, બંધ વિયોજન, ઊર્જાના મૂલ્યો વગેરે પૂછવા નહીં.

(5) પ્રશ્નપત્રમાં દાખલા 20 ટકા ગુણ સુધીના પૂછી શકાશે.

(6) જરૂરી અચળાંકોના મૂલ્યો આપવાના રહેશે.

(7) વૈજ્ઞાનિકોના નામ પૂછી શકાય, પરંતુ તેની શોધ માટેની સાલ (Year) પૂછવી નહીં.

એવાં કાર્ય જે ભાગ્યે જ હોય છે, જેમાં કોઈ વિઘ્ન ના આવે.

BLUEPRINT
પ્રથમ પરીક્ષા

ધોરણ : 11 વિષય : રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) કુલ ગુણ : 50 સમય : 2 કલાક

પાઠ્યપુસ્તકનો ભાગ તથા એકમ	શિક્ષણના હેતુઓ	જ્ઞાન (K)				સમજ (U)				ઉપયોજન (A)				કૌશલ્ય (S)				TOTAL	
	પ્રશ્નોના પ્રકાર / એકમનું નામ	MCQ & Obj	SA-I	SA-II	LA	MCQ & Obj	SA-I	SA-II	LA	MCQ & Obj	SA-I	SA-II	LA	MCQ & Obj	SA-I	SA-II	LA	પ્રશ્ન સંખ્યા	ગુણ
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D		
ભાગ-૧ એકમ-૧	રસાયણ વિજ્ઞાનની પાયાની સંકલ્પનાઓ	1(1)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2(1)	–	–	–	2(1)	3(1)	4	08
એકમ-૨	પરમાણ્વિય બંધારણ	1(1)	–	–	4(1)	1(1)	–	3(1) 3(1)*	–	–	2(1) 2(1)*	–	–	–	–	–	–	5	11
એકમ-૩	તત્ત્વોનું વર્ગીકરણ અને ગુણધર્મોમાં આવર્તિતતા																		
એકમ-૪	રેડોક્ષ પ્રક્રિયાઓ	1(1)	2(1)	–	–	1(1)	2(1)	3(1)	–	–	–	–	– 4(1)	–	–	–	–	5	09
એકમ-૫	હાઈડ્રોજન	1(1)	– 2(1)	–	–	1(2)	–	–	–	1(2)	–	–	4(1)*	–	–	–	–	6	09
એકમ-૬	આલ્કલી ધાતુ અને તેનાં સંયોજનો સુધી	1(1) –	2(1)* 2(1)	– –	– –	1(1) –	– –	3(1) –	– 4(1)	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	– –	4 2	07 06
Sub Total		1(5)	2(3)	–	4(1)	1(5)	2(1)	3(3)	4(1)	1(2)	2(2)	–	4(1)	–	2(1)	3(1)	–	26	
Total		15				20				10				05					50

નોંધ : ૧. ( ) કૌંસની બહાર લખેલા અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે, જ્યારે કૌંસમાં દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નની સંખ્યા દર્શાવે છે. ૨.( )* નિશાન આંતરિક વિકલ્પ દર્શાવે છે.
૩. આ 'બ્લ્યુપ્રિન્ટ' વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે-તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઊ.મા. શિક્ષણ બોર્ડના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

આપણે હંમેશાં સંગ્રહણ વૃત્તિવાળા થવું જોઈએ. સંગ્રહણવૃત્તિથી ઈચ્છાશક્તિ મજબૂત થાય છે.

ધોરણ-11 રસાયણવિજ્ઞાન (052) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** કુલ ગુણ : 50

સૂચના :

(1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર Section (વિભાગો) છે.

(2) દરેક વિભાગની સામે તેના ગુણ દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

(3) દરેક વિભાગમાં પૂછેલા પ્રશ્નોને અનુરૂપ યોગ્ય જવાબ આપવો.

(4) દરેક વિભાગ નવા પાના પરથી શરૂ કરવો.

વિભાગ : A

- **નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રકારના પ્રશ્નોને વાંચી સાચો જવાબ દર્શાવતો વિકલ્પ પસંદ કરી વિકલ્પમાં દર્શાવેલ માહિતી જવાબ સ્વરૂપે દર્શાવો.** **[12]**

1. નીચના પૈકી કયું સમાંગ મિશ્રણ નથી ?

(અ) ધુમાડો (બ) હવા (ક) પિત્તળ (ડ) ખાંડનું જલીય દ્રાવણ

2. 3S કક્ષકમાં નોડની સંખ્યા .... હોય છે.

(અ) 0 (બ) 2 (ક) 1 (ડ) 3

3. n = 4 અને l=3 મૂલ્ય ધરાવતી કક્ષકમાં મહત્તમ કેટલા ઈલેક્ટ્રોન સમાઈ શકે ?

(અ) 12 (બ) 14 (ક) 16 (ડ) 10

4. Al અને S એક જ આવર્તનાં તત્ત્વો છે, તો તે બંને તત્ત્વોમાંથી કયું સંયોજન બને ?

(A) AlS_n (B) Al_2S (C) Al_2S_3 (D) Al_3S_2

5. $AlF_xO_y^n$ માં n નું મૂલ્ય કેટલું થાય ?

(અ) +3–x–y (B) +3–x–2y (C) +3+x–y (D) +3+x–y

6. ચાલ્કોજન તત્ત્વનો મહત્તમ ઓક્સિડેશનનો આંક .... હોય છે.

(અ) +5 (બ) +4 (ક) +6 (ડ) +7

7. સોડિયમ ક્રોમેટ (VI) નું સૂત્ર .... છે.

(અ) $Nq_2Cr_2O_7$ (B) $Na_2Cr_22O_4$ (C) Na_2CrO_4 (D) $NaCrO_4$

8. કઈ ધાતુનો હાઈડ્રાઈડ ઉદ્દીપકીય પ્રક્રિયા માટે ઉપયોગી છે ?

(અ) Mg (B) Sr (C) Pd (D) Al

તમારા ભાગ્યવિધાતા તમે જ છો.

- **નીચેના પ્રશ્ન ક્રમાંક 9થી 12નાં ટૂંકમાં માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો.** **[04]**

9. પ્રક્રિયા પૂર્ણ કરો : $2KMnO_4 + 3H_2O_2 \rightarrow$

10. $K_4[Fe(CN)_6]$માં Fe નો ઓક્સિડેશન આંક કેટલો થશે ?

11. $2HCl + H_2SO_4 \rightarrow Cl_2 + SO_2 + 2H_2O$ પ્રક્રિયામાં ઓક્સિડેશન નીપજ કઈ છે ?

12. સમૂહ-15નાં તત્ત્વોની બાહ્યકક્ષાની સામાન્ય ઈલેક્ટ્રોન રચના જણાવો.

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નક્રમાંક 13થી 19નાં ટૂંકમાં જવાબ આપો.** **[14]**

13. રુધિરમાં રહેલા હિમોગ્લોબિનમાં વજનથી 3.72% આયર્ન રહેલું છે. 2.0 ગ્રામ હિમોગ્લોબિનમાં રહેલા આયર્ન પરમાણુઓની સંખ્યા ગણો. [Fe નું પ.દળ = 56 ગ્રામ/મોલ]

14. 60 ગ્રામ ગ્લુકોઝ અને 30 ગ્રામ યુરિયા (NH_2CONH_2) ને 108 ગ્રામ પાણીમાં ઓગાળતાં બનતા દ્રાવણમાં ગ્લુકોઝના મોલ-અંશ ગણો. [પ.દળ : H–1, C–12, O–16, N–14]

15. જો ઈલેક્ટ્રોનનું દળ 9.1×10^{-31} કિગ્રા છે. તથા તેની ગતિજ ઊર્જા 3×10^{-25} જૂલ હોય તો તેનીઆશરે તરંગલંબાઈ કેટલી થશે ?

અથવા

15. 440 મીટર સેકન્ડ$^{-1}$ વેગથી ગતિ કરતાં કાર્બન ડાયોક્સાઈડના એક અણુની તરંગલંબાઈ કેટલી હશે ? [CO_2] નું આ.દળ = 44 ગ્રામ/મોલ]

16. કારણ આપો : “ફ્લોરિન કરતાં ક્લોરિનની ઈલેક્ટ્રોન પ્રાપ્તિ એન્યાલ્પી વધુ ઋણ છે.”

17. સમૂહમાં પરમાણુક્રમાંકના વધારા સાથે આયનીકરણ એન્યાલ્પીમાં થતો ફેરફાર સમજાવો.

18. પાણીની કઠિનતા દૂર કરવા માટેની ક્લર્કની પદ્ધતિ સમીકરણ દ્વારા સમજાવો.

અથવા

18. હાઈડ્રોજન પેરોક્સાઈડ દ્વારા થતું HOCl અને Cl_2 નું રિડક્શન દર્શાવતી પ્રક્રિયાઓના સમીકરણો લખો.

19. સોડિયમ હાઈડ્રોક્સાઈડનું ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન પ્રક્રિયા દ્વારા સમજાવો.

જ્ઞાન એક પાંખ છે, ભક્તિ એ બીજી. યોગ એ સ્વચ્છતા જાળવવાની પૂંછડી છે.

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નક્રમાંક 20થી 23 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા મુજબ આપો.** **[08]**

20. એક કાર્બનિક પદાર્થમાં C અને H નું ટકાવાર પ્રમાણ અનુક્રમે 40% અને 6.67% છે. જો પદાર્થનું આણ્વિયદળ 180 ગ્રામ/મોલ હોય તો તેનું અણુસૂત્ર નક્કી કરો.

21. α-કણ પ્રકીર્ણના પ્રયોગનાં પરિણામ તથા તેનાં તારણો જણાવો.

અથવા

21. હાઈઝનબર્ગનો અનિશ્ચિતતાનો સિદ્ધાંત લખો. તથા તેની સમજૂતી આપી. ગાણિતિય સ્વરૂપ દર્શાવો.

22. સમૂહ તથા આવર્તમાં પરમાણુ ક્રમાંકના વધારા સાથે પરમાણુત્રિજ્યામાં થતો ફેરફાર સમજાવો.

23. આયનીય હાઈડ્રોઈડ સંયોજનો પર નોંધ લખો.

વિભાગ : D

- **નીચેના પ્રશ્નક્રમાંક 24થી 26 સુધીના પ્રશ્નોના વિગતવાર જવાબ આપો.** **[08]**

24. મુખ્યક્વોન્ટમ આંક અને કોણીય વેગમાન ક્વોન્ટમ આંક ઉપર નોંધ લખો.

25. નીચેની રાસાયણિક પ્રક્રિયા ઓક્સિડેશન આંક પદ્ધતિ દ્વારા સંતુલિત કરો.

$$Br_2 + OH^- \rightarrow BrO_4^- + Br^-$$

અથવા

25. નીચેની રાસાયણિક પ્રક્રિયા અર્ધપ્રક્રિયા સમીકરણ પદ્ધતિ દ્વારા સંતુલિત કરો.

$$P_4 + NaOH \rightarrow PH_3 + NaH_2PO_2$$

26. લિથિયમ તત્ત્વ તેનાં સમૂહનાં અન્ય તત્ત્વોથી કઈ બાબતમાં જુદું પડે છે તે કોઈપણ ચાર મુદ્દાઓ દ્વારા સ્પષ્ટ કરો.

ચારિત્ર્યના ઘડતરમાં દુ:ખ અને સુખ, શુભ અને અશુભ બંને સરખો ભાગ ભજવે છે.

ધોરણ-11 ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

માસ	કાર્ય દિવસ		પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
જુન	15	ભાગ-1	1. ભૌતિક જગત	04
			2. માપન અને એકમ પદ્ધતિ	12
જુલાઈ	25	ભાગ-1	3. સુરેખ પથ પર ગતિ,	12
			4. સમતલમાં ગતિ	16
ઓગષ્ટ	23	ભાગ-1	5. ગતિના નિયમો	16
			6. કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	08
			6. કાર્ય, ઊર્જા અને પાવર	08
સપ્ટેમ્બર	24	ભાગ-1	7. ઉષ્મા પ્રસરણ,	10
ઑક્ટોબર	21	ભાગ-2	1. કણો તંત્રનું ગતિ વિજ્ઞાન	07
			2. ચાકગતિ	17
નવેમ્બર	11	ભાગ-2	3. ગુરુત્વાકર્ષણ	12
ડિસેમ્બર	26	ભાગ-2	4. ઘન પદાર્થના ગુણધર્મો	08
			5. તરલનું મિકેનિક્સ	21
જાન્યુઆરી	24	ભાગ-1	8. વાયુનો ગતિવાદ,	06
			6. થર્મોડાઈનેમિક્સ	18
ફેબ્રુઆરી	25		7. દોલનો	08
			8. તરંગો	12
માર્ચ	23		પ્રાયોગિક પરીક્ષા, પુનરાવર્તન	
એપ્રિલ	22		વાર્ષિક પરીક્ષા	

કઠિનતા મૂલ્ય પર આધારિત ગુણભાર :

ક્રમ	સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય ટકાવારી	પ્રશ્નપત્રમાં ગુણ
1.	સરળ	40	20
2.	મધ્યમ	45	22
3.	કઠિન	15	08
	કુલ	**100%**	**50 ગુણ**

માત્ર ચારિત્ર્ય જ મુશ્કેલીઓની વજ્ર જેવી દીવાલો તોડીને તેમાંથી માર્ગ કાઢે છે.

BLUEPRINT

પ્રથમ પરીક્ષા

ધોરણ : 11 વિષય : ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) કુલ ગુણ : 50 સમય : 2 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					Total
No.	Chapter Name	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	LA	SAII	SAI	VSA	OBJ	Marks
1.	ભૌતિક જગત					1(1)														1(1)												2(2)
2.	માપન તથા એકમ પદ્ધતિ					1(1)								2(1)*		1(1)							3(1)	2(1)	1(1)							10(6)
3.	સુરેખ પથ પર ગતિ								2(1)						1(1)	1(1)		3(1)*														7(4)
4.	સમતલમાં ગતિ											4(1)		2(1)																		6(2)
5.	ગતિના નિયમો							3(1)							1(1)				2(1)		1(1)	4(1)*										11(5)
6.	કાર્ય, ઉર્જા અને પાવર								2(1)			4(1)				1(1)					1(1)											8(4)
7.	ઉષ્મા-પ્રસરણ			2(1)*							1(1)		3(1)																			6(3)
	SubTotal			2(1)		2(2)		3(1)	4(2)		1(1)	8(2)	3(1)	4(2)	2(2)	3(3)		3(1)	2(1)	1(1)	2(2)	4(1)	3(1)	2(1)	1(1)							
	કુલ	4(3)					8(4)					20(10)					8(5)					10(4)										50(26)

શુભનો માર્ગ વિશ્વમાં ઘણો જ કઠિન અને આકરા ચઢાણવાળો છે.

ધોરણ-11 ભૌતિકવિજ્ઞાન (054) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ કસોટી

સમય : 2.00 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** કુલ ગુણ : 50

સૂચના :

(1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 26 પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિભાગ-Aમાં પ્રશ્ન નંબર 1થી 8 બહુ વિકલ્પ પ્રશ્નો છે. દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલા વૈકલ્પિક જવાબોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરી **જવાબ અને ક્રમ નંબર** બંને ફરજિયાત લખવા. પ્રશ્ન નં. 9થી 12 અત્યંત ટૂંક જવાબી પ્રકારના છે. દરેકનો 1 ગુણ છે.

(3) વિભાગ-Bમાં પ્રશ્ન નંબર 13થી 19 ટૂંક જવાબી પ્રકારના છે. દરેકનો 2 ગુણ છે.

(4) વિભાગ-Cમાં પ્રશ્ન નંબર 20થી 23 વિસ્તૃત પ્રશ્નો છે. દરેકનાં 3 ગુણ છે.

(5) વિભાગ-Dમાં પ્રશ્ન નંબર 24થી 26 લાંબા પ્રશ્નો છે. દરેકના 4 ગુણ છે.

વિભાગ A

- **નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ આપો.** **(08)**

1. LHCનું પૂરું નામ જણાવો.

(A) લાઈટ હેડ્રોન કોલાઈડર (B) લો હેડ્રોન કોલાઈડર

(C) લાર્જ હેડ્રોન કોલાઈડર (D) લીવ હાર્ટ કેન્સર

2. $\dfrac{\text{દળ} \times \text{દબાણ}}{\text{ઘનતા}}$ એ...... અથવા ...... ભૌતિકરાશિ દર્શાવે છે.

(A) દળ, બળ (B) કાર્ય, પાવર (C) વેગ, ઝડપ (D) કાર્ય, ઊર્જા

3. ખાલી બીકરનું દળ (50.3 ± 0.2)g છે, જ્યારે તે અંશતઃ પાણીથી ભરતા દળ (59.4 ± 0.2)g મળતું હોય તો પાણીનું દળ ત્રુટિને ધ્યાનમાં લેતાં કેટલું થાય ?

(A) (9.1 ± 0.4)g (B) (9.1 ± 0.3)g (C) (9.1 ± 0.2)g (D) (9.1 ± 0.2)g

4. એક ખેલાડી 40s માં R ત્રિજ્યાના વર્તુળાકાર માર્ગ પર એક ભ્રમણ પૂરું કરે છે તો 2min અને 20s માં તેનું સ્થાનાંતર કેટલું થશે ?

(A) શૂન્ય (B) 2R (C) $2\pi R$ (D) $7\pi R$

5. 5kg ના પદાર્થ પર અચળ બળ 10s સુધી લાગતા તેનો વેગ $2ms^{-1}$ થી વધીને $7ms^{-1}$ જેટલો થાય છે. જો આ બળ વેગની દિશામાં જ લાગતું હોય તો આ બળનું મૂલ્ય .... હોય.

(A) 2 N (B) 2.5 N (C) 4 N (D) 4.5 N

6. એક કણનો વેગ $-5t\hat{i}ms^{-1}$ મુજબ સમય સાથે બદલાય તો સમયની સાથે કણની ગતિઊર્જા .... છે.

(A) વધે (B) ઘટે (C) અચળ રહે (D) વધે-ઘટે

તમારી જાતને શુદ્ધ કરો એટલે જગત પણ શુદ્ધ થવાનું જ.

7. બે પદાર્થોની ગતિઊર્જાનો ગુણોત્તર 4:1 છે. જો તેઓ સમાન વેગમાનથી ગતિ કરતા હોય તો તેમના દળોનો ગુણોત્તર ....

(A) 1:2 (B) 1:1 (C) 4:1 (D) 1:4

8. સળિયાની સ્થાયી ઉષ્મા અવસ્થામાં......

(A) માત્ર $\frac{dQ}{dt}$ સમય સાથે અફર હોય છે.

(B) માત્ર $\frac{dT}{dx}$ સમય સાથે અફર હોય છે.

(C) $\frac{dQ}{dt}$ અને $\frac{dT}{dx}$ સમય સાથે અફર હોય છે.

(D) $\frac{dQ}{dt}$ અને $\frac{dT}{dx}$ સમય સાથે અફર હોતા નથી.

- **નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (1 ગુણ)** **(04)**

9. તારા વિશ્વો અને તેના બંધારણોનો અભ્યાસ ભૌતિક વિજ્ઞાનની કઈ શાખામાં કરવામાં આવે છે. ?

10. $F = a\sqrt{x} + bt^2$ સૂત્ર પારિમાણિક રીતે સાચું હોય તો a નું પારિમાણિક સૂત્ર .... જ્યાં F બળ, x અંતર અને t સમય છે.

11. 10 N અને 8 N ના બે બળો એકબીજા સાથે 60° નો ખૂણો બનાવે છે તો પરિણામી બળ .... N થાય.

12. એક જ દિશામાં ગતિ કરતી બે કારનો કોઈ ક્ષણે વેગ u અને 4u છે. આ ક્ષણેથી બંને કારમાં પ્રતિ પ્રવેગ ઉત્પન્ન કરી સ્થિર સ્થિતિમાં લાવવામાં આવે છે. તો બ્રેક લગાડ્યા બાદ બંનેએ કાપેલા અંતરનો ગુણોત્તર....

વિભાગ B

- **નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.** **(16)**

13. મોટા અંતરના માપન માટેની દષ્ટિસ્થાનભેદની રીત યોગ્ય આકૃતિ સહિત સમજાવો.

અથવા

13. સંરક્ષણના નિયમો જણાવો.

14. પદાર્થની ઘનતા માપવાના પ્રયોગમાં પદાર્થનું દળ, m = (3 ± 0.12)kg અને V = (10 ± 1)m^3 નોંધવામાં આવ્યું છે. તો ઘનતા $\left(\rho = \frac{m}{V}\right)$ ના માપનમાં આંશિક ત્રુટિ તથા પ્રતિશત ત્રુટિ શોધો.

15. પ્રવેગ એટલે શું ? સરેરાશ પ્રવેગ સમજાવો.

16. સદિશો $\vec{A} = -2\hat{i}+2\hat{j}-4\hat{k}$ અને $\vec{B} = -2\hat{i}+4\hat{j}-2\hat{k}$ વચ્ચેનો કોણ શોધો.

17. સ્થિર સ્થિતિમાં રહેલો એક બોમ્બ ફૂટતાં તેના ત્રણ ટૂકડા થાય છે. બે સમાન દળના ટૂકડા એકબીજાને લંબદિશામાં 30 ms^{-1} ના સમાન વેગથી ગતિ કરે છે. ત્રીજા ટૂકડાનું દળ આ બે માંના દરેક કરતાં ત્રણ ગણું છે. તો આ ત્રીજા ટૂકડાના વેગમાં માન અને દિશા....

18. સ્થિતિસ્થાપક સ્પ્રિંગની સ્થિતિ ઉર્જા માટેનું સૂત્ર $U = \frac{1}{2}kx^2$ તારવો.

19. ઉષ્માનયન દ્વારા ઉષ્માનું પ્રસરણ સમજાવો.

અથવા

19. 1.5 cm^2 આડછેદનું ક્ષેત્રફળ ધરાવતા તેમજ 25cm લંબાઈના એક સળિયાનો એક છેડો 100°C તાપમાન ધરાવતી વરાળ અને બીજો છેડો 0°C તાપમાનવાળા બરફમાં રાખેલ છે. સ્થાયી ઉષ્મા-અવસ્થામાં સળિયા પરનું તાપમાન પ્રચલન અને ઉષ્માવહનનો દર તથા ઊંચા તાપમાનવાળા છેડાથી 18 cm અંતરે આવેલા સળિયા પરના બિંદુએ તાપમાન અનુક્રમે કેટલા મળે ? (સળિયાની ઉષ્મા-વાહકતા k=0.9 $cal s^{-1}$ cm^{-1} $°C^{-1}$ છે.)

વિભાગ C

- **નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (3ગુણ)** **(12)**

20. પ્રકાશનો વેગ, ગુરુત્વપ્રવેગ અને સામાન્ય વાતાવરણ દબાણને મૂળભૂત ભૌતિક રાશિ તરીકે લેવામાં આવે, તો દળ, લંબાઈ અને સમયના એકમો શોધો. પ્રકાશનો વેગ $C=3\times10^8 ms^{-1}$, $g=10ms^{-2}$ અને વાતાવરણનું દબાણ $P=10^5 N/m^2$

21. એક ગતિમાન કણ માટે સમય અને સ્થાન વચ્ચેનો સંબંધ $t=Ax^2 + Bx$ છે, જ્યાં A અને B અચળાંકો છે. આ કણનો પ્રવેગ તેના વેગના વિધેય રૂપે શોધો.

અથવા

21. કોઈ કણનો સ્થાનસદિશ સમયના વિધેય તરીકે નીચેના સૂત્ર વડે મળે છે :
$\vec{r} = \vec{b}(1-\alpha t)$; જ્યાં $\vec{b}$ એ અચળ સદિશ છે અને α એ કોઈ ધન સંખ્યા છે. તો T સમયે કણનો પ્રવેગ કેટલો હશે ?

22. ઢોળાવવાળા વક્રમાર્ગ પર ગતિ કરતાં વાહનની મહત્તમ સલામત ઝડપનું સૂત્ર તારવો.

23. વાતાવરણના દબાણે સ્થાયી ઉષ્મા-અવસ્થામાં રહેલા -1 m લંબાઈના ધાતુના સળિયાના એક છેડાને 100°C તાપમાનવાળા પાણીમાં અને બીજા છેડાને 0°C તાપમાનવાળા પાણીમાં અને બીજા છેડાને 2000 °C તાપમાનવાળા બરફમાં મૂકેલ છે. હવે, 2000 °C તાપમાનવાળી જ્યોતને સળિયાના ગરમ છેડાથી કેટલા અંતરે મૂકવી જોઈએ કે જેથી 100°C તાપમાનવાળા સળિયાને છેડે સમાન દરથી અનુક્રમે પાણીની વરાળ અને બરફનું પાણી બને. પાણીની ઉત્કલન ગુપ્ત ઉષ્મા 540 Cal g^{-1} અને બરફની ગલનગુપ્ત ઉષ્મા 80 $calg^{-1}$. (સૂચન : જો પદાર્થના તાપમાનમાં ફેરફાર થાય તો વિનીમય પામતી ઉષ્મા ઊર્જા $\Delta Q = mc\Delta T$ થાય, જ્યાં c વિશિષ્ટ ઉષ્મા છે અને જો અચળ તાપમાને પદાર્થની ભૌતિક અવસ્થા બદલાય તો વિનીમય પામતી ઉષ્માઊર્જા $\Delta Q = mL$ જ્યાં L ગુપ્ત ઉષ્મા છે.)

પરાધીનતા દુ:ખ છે, સ્વાધીનતા સુખ છે.

વિભાગ D

- **નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (4 ગુણ)** **(16)**

24. બે પદાર્થોને સમાન વેગથી, સમક્ષિતિજ સાથે બે જુદા જુદા કોણે પ્રક્ષિપ્ત કરતાં બંનેની રેન્જ સમાન મળે છે. જો આ પદાર્થોના ઉડ્ડયન સમયો t_1 અને t_2 હોય તો, t_1t_2 = ...

25. 20 kg દળનો એક બ્લોક (A) ઘર્ષણ રહિત સપાટી પર મૂકીને તેના પર 2 kg દળનો એક પદાર્થ (B) મૂક્યો છે. A અને B ની સપાટી વચ્ચેનો ઘર્ષણાંક 0.25 છે. જ્યારે B પર 2 N નું બળ સમક્ષિતિજ દિશામાં લગાડવામાં આવે ત્યારે બ્લોક A અને પદાર્થ B નો પ્રવેગ તથા તેમની વચ્ચે લાગતું ઘર્ષણબળ શોધો. ($g = 10\ sm^{-2}$ લો.)

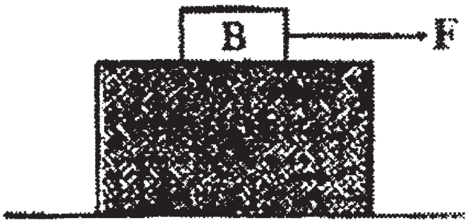

અથવા

25. આકૃતિમાં દર્શાવ્યા મુજબ સમક્ષિતિજ સાથે 60° ના લીસા ઢાળ પર એક 50 kg દળનો બ્લોક અને 30° ના લીસા ઢાળ પર એક ૩૦ kg દળનો બ્લોક મૂકી તેમને એક દળરહિત દોરી વડે જોડીને દોરીને એક હલકી ઘર્ષણરહિત ગરગડી પરથી પસાર કરીને ઢાળની બે બાજુઓ પર ગોઠવાયેલા છે, તો આ બ્લોક્સથી બનેલા તંત્રનો પ્રવેગ અને દોરીમાં ઉદ્‌ભવતો તણાવ શોધો.

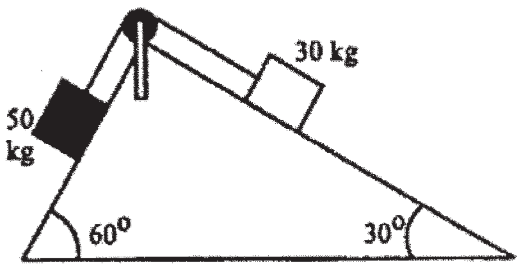

($g = 10\ ms^{-2}$, $\sqrt{3} = 1.7$ લો.)

26. પ્રક્ષિપ્ત પદાર્થ માટે મહત્તમ ઉંચાઈ, મહત્તમ ઉંચાઈ પ્રાપ્ત કરવા માટે લાગતો સમય, ઉડ્ડયનનો કુલ સમય અને અવધિ માટેનું સૂત્ર તારવો.

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમાંક	માસ	કાર્ય દિવસ	પ્રકરણનું નામ	તાસની સંખ્યા
1. 2	જૂન	22	સજીવોનું વર્ગીકરણ વર્ગીકરણનાં ક્ષેત્રો	33
3. 4. 5.	જુલાઈ	25	વનસ્પતિ સૃષ્ટિનું વર્ગીકરણ પ્રાણીસૃષ્ટિનું વર્ગીકરણ કોષરચના	37
6. 7. 8.	ઑગષ્ટ	23	જૈવિક અણુઓ - I જૈવિક અણુઓ - II કોષચક્ર અને કોષવિભાજન	34
9. 10. 11	સપ્ટેમ્બર	24	પશુપાલન અને વનસ્પતિ સંવર્ધન માનવ-સ્વાસ્થ્ય અને રોગો સૂક્ષ્મ જીવો અને માનવકલ્યાણ	35
12.	ઑક્ટોબર	21	વનસ્પતિ બાહ્યકારકવિદ્યા - I	25
13.	નવેમ્બર	11	વનસ્પતિ બાહ્યકારકવિદ્યા - II	15
14. 15.	ડિસેમ્બર	26	સપુષ્પી વનસ્પતિઓની અંતઃ સ્વરચના પ્રાણીપેશી	38
16. 17.	જાન્યુઆરી ફેબ્રુઆરી	24 23	પ્રાણી બાહ્યકાર વિદ્યા અને અંતઃસ્વરચના - I પ્રાણી બાહ્યકાર વિદ્યા અને અંતઃસ્વરચના - II	50
	માર્ચ	25	પુનરાવર્તન	
	એપ્રિલ	22	વાર્ષિક પરીક્ષા	
	મે		ઉનાળુ વેકેશન	

જેણે મનને જીત્યું છે તેણે જગતને પણ જીત્યું છે.

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 50

માસવાર આયોજન અને તેનો ગુણભાર

પ્રકરણ	પ્રકરણનું નામ	માસવાર આયોજન	કાર્ય દિવસ	ફાળવેલ તાસ	ગુણ
1.	સજીવોનું વર્ગીકરણ	જૂન	22		03
2.	વર્ગીકરણનાં ક્ષેત્રો	જૂન		33	03
3.	વનસ્પતિનું વર્ગીકરણ	જુલાઈ			04
4.	પ્રાણીસૃષ્ટિનું વર્ગીકરણ	જુલાઈ	25	37	04
5.	કોષરચના	જુલાઈ			05
6.	જૈવિક અણુઓ-I	ઑગસ્ટ			07
7.	જૈવિક અણુઓ-II	ઑગસ્ટ	23	34	07
8.	કોષચક્ર અને કોષવિભાજન	ઑગસ્ટ			03
9.	પશુપાલન અને વનસ્પતિ સંવર્ધન	સપ્ટેમ્બર			04
10.	માનવ સ્વાસ્થ્ય અને રોગો	સપ્ટેમ્બર	24	35	06
11.	સૂક્ષ્મ જીવો અને માનવ કલ્યાણ	સપ્ટેમ્બર			04
	કુલ ગુણ				**50**

હેતુ પરનો ગુણભાર

હેતુ	ગુણ	ટકાવારી
જ્ઞાન	20	40
સમજ	15	30
ઉપયોજન	10	20
કૌશલ્ય	05	10
કુલ	**50 ગુણ**	**100%**

કઠિનતા મૂલ્ય પર આધારિત ગુણભાર

કઠિનતા સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય ટકાવારી	પ્રશ્નપત્રમાં ગુણભાર
સરળ	40	20
મધ્યમ	45	22
કઠિન	15	08
કુલ	100	50

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી

પ્રશ્ન સ્વરૂપ અને પ્રકાર	પ્રશ્નની સંખ્યા	ગુણ
A બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો	10	10
હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	05	05
B ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો SA=I	05	10
C ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો SA=II	05	15
D દીર્ઘ જવાબી પ્રશ્નો	02	10
કુલ સરવાળો	27	50

જેનામાં આત્મવિશ્વાસ ન હોય, એનામાં બીજી વસ્તુઓ તરફ વિશ્વાસ કઈ રીતે ઉત્પન્ન થઈ શકે છે ?

BLUEPRINT

પ્રથમ પરીક્ષા

ધોરણ : 11 | વિષય : જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) | કુલ ગુણ : 50 | સમય : 2 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					કુલ
ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	EA	SAII	SAI	VSA	O	EA	SAII	SAI	VSA	O	EA	SAII	SAI	VSA	O	EA	SAII	SAI	VSA	O	EA	SAII	SAI	VSA	O	EA	SAII	SAI	VSA	O	
1.	સજીવોનું વર્ગીકરણ			1(2)						1(1)																						03
2.	વર્ગીકરણનાં ક્ષેત્રો					1(1)								1(2)																		03
3.	વન વર્ગીકરણ					1(1)					1(1)			1(2)																		04
4.	પ્રાણીસૃષ્ટિ વર્ગીકરણ		1(3)																						1(1)							04
5.	કોષરચના				1(1)			1(3)			1(1)																					05
6.	જૈવિક અણુઓ-I					1(1)					1(1)	1(5)																				07
7.	જૈવિક અણુઓ-II	1(5)			1(1)	1(1)																										07
8.	કોષચક્ર કોષવિભાજન			1(2)																					1(1)						1(1)	03
9.	પશુપાલન અને વનસ્પતિ સંવર્ધન							1(3)								1(1)																04
10.	માનવ સ્વાસ્થ્ય રોગો					1(1)			1(2)														1(3)									06
11.	સૂક્ષ્મ જીવો માનવ કલ્યાણ				1(1)			1(3)																								04
	Sub Total	**1(5)**	**1(3)**	**2(4)**	**3(3)**	**5(5)**	**–**	**3(9)**	**1(2)**	**1(1)**	**3(3)**	**1(5)**	**–**	**2(4)**	**–**	**1(1)**							**1(3)**	**–**	**1(1)**							
	Total			**20**					**15**					**10**					**–**					**05**								**50**

ધોરણ-11 જીવવિજ્ઞાન (056) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** કુલ ગુણ : 50

વિભાગ : A

- **પ્રશ્ન નંબર 1 થી 15 પ્રશ્નો હેતુલક્ષી 1 ગુણના છે.** [15]

1. ક્લોરોફાયસીમાં કયા રંજકદ્રવ્ય કણ આવેલા હોય છે ?

(A) ક્લોરોફીલ a (B) ક્લોરોફીલ b (C) ક્લોરોફીલ c (D) ક્લોરોફીલ a, b

2. કયું જૂથ ફાયકોમાયસીટીઝનું છે ?

(A) બ્રેડ મોલ્ડ, આલ્બ્યુગો (B) ક્લેવિસેપ્સ, ન્યુરોસ્પોર

(C) બિલાડીનો ટોપ, બ્રેકેટ ફૂગ (D) અલ્ટાનેરિમા, ટ્રાયકોડમાં

3. વિધાન A : ક્લેવિસેપ્સ એસ્કોમાયસીટીસ છે.

કારણ R : તેઓ આસ્કોસ્પોર ઉત્પન્ન કરે છે અને કવક જાળ શાખિત અને પડદાયુક્ત છે.

(A) વિધાન A અને કારણ R બંને સાંચા છે જ્યાં R તે A ની સાચી સમજૂતી છે.

(B) વિધાન A અને કારણ R બંને સાંચા છે પરંતુ R તે A ની સાચી સમજૂતી નથી.

(C) વિધાન A સાંચુ છે પરંતુ R ખોટું છે.

(D) વિધાન A ખોટું છે પરંતુ R સાંચુ છે

4. યોગ્ય જોડકાં જોડો.

કોલમ - I	કોલમ - II
1. મ્યૂઝિયમ ઑફ નેચરલ હિસ્ટ્રી	(i) દેહરાદૂન
2. બ્રિટિશ મ્યૂઝિયમ ઑફ રોયલ બોટનીકલ ગાર્ડન	(ii) ક્યુ
3. સેન્ટ્રલ નેશનલ હર્બેરિયમ	(iii) કોલકાતા
4. હર્બેરિયમ ઑફ ફોરેસ્ટ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ	(iv) પેરિસ

(A) (1 - iv), (2 - ii), (3 - iii), (4 - i)

(B) (1 - iv), (2 - iii), (3 - ii), (4 - i)

(C) (1 - i), (2 - ii), (3 - iii), (4 - iv)

(D) (1 - iii), (2 - ii), (3 - iv), (4 - i)

જ્ઞાની માણસોનું કામ પોતાના દોષ શોધી કાઢવાનું છે.

5. નીચે આપેલા વિધાનો ખરાં કે ખોટાંમાં વર્ગીકરણ કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

1. હાઈડ્રા ત્રિગર્ભસ્તરી પ્રાણી છે. 2. કરમિયું દેહકોષ્ઠી પ્રાણી છે.

3. માછલી તરવા માટે ઉપાંગ ધરાવે છે. 4. દેડકો પાણી પીવે છે.

(A) TTTT (B) TFTF (C) TFFT (D) FFFF

6. કઈ પટલીય કોષકેન્દ્રિય રચના RNA સાથે સંકળાયેલ છે ?

(A) રંગસૂત્ર (B) કોષકેન્દ્રિકા (C) રંગસૂત્રજાળ (D) કોષકેન્દ્ર રસ

7. કયા વિટામીન સલ્ફરયુક્ત છે ?

(A) વિટામીન D, K (B) વિટામીન A, E

(C) વિટામીન B સંકુલ (D) થાયેમીન, બાયોટિન

8. કઈ અવસ્થાએ વ્યતિકરણની શરૂઆત થાય છે ?

(A) પેકીટીન (B) ડિપ્લોટીન (C) ઝપિગોટીન (D) લેપ્ટોટીન

9. એક જાતના શ્રેષ્ઠ નરને અન્ય જાતિની શ્રેષ્ઠ માદા સાથે પ્રજનન કરાવવામાં આવે તો તેને કયા પ્રકારનું સંકરણ કહેવાય ?

(A) અંતઃસંકરણ (B) સંકરણ (C) બર્હિસંકરણ (D) આંતરજાતીય સંકરણ

10. ક્રિપ્ટોર્મરોઝુસાઈટ નવા યકૃતકોષમાં દાખલ થઈ વૃદ્ધિ પામી ગોળાકાર બને તે અવસ્થાને શું કહે છે ?

(A) ટ્રોફોઝુઓઈટ (B) ક્રિપ્ટો સાઈઝોન્ટ (C) મેટાક્રિપ્ટો સાઈઝોન્ટ (D) સ્પોરોઝુઓટ

- **પ્રશ્ન નં. 11 થી 15 અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો છે. (દરેકના 1 ગુણ)**

11. વનસ્પતિ સંગ્રહાલયમાં વિષાકતન્ પ્રક્રિયા એટલે શું ?

12. રોથમેલરે દ્વિઅંગી વનસ્પતિઓને કયા વર્ગોમાં વિભાજિત કરી ?

13. અપત્ય અંડપ્રસવી પ્રાણીઓ કોને કહેવાય ?

14. PPLO નું પર્ણ નામ આપો.

15. ધ્રુવીય અને ઋણ વીજભારયુક્ત R જૂથ ધરાવતા એમિનો એસિડના નામ જણાવો.

વિભાગ : B

- **ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો.** **[10]**

16. સમજૂતી આપો. એન્ટ્રોપી

17. ટૂંકનોંધ લખો. વિરોઈડ્સ

18. ડંખકોષ અને જ્યોતકોષોનાં કાર્યો લખો.

અથવા

સંધિપાદી પ્રાણીઓનાં શ્વસનાંગોનાં નામ લખો.

19. ડેરી ઉદ્યોગનું વ્યવસ્થાપન સમજાવો.

20. સૂક્ષ્મ સજીવો દ્વારા કયા કાર્બનિક એસિડ્સ બનાવાય છે ?

ખાનગીમાં બીજાની નિંદા કરવી એ પાપ છે. તમારે તેનાથી દૂર રહેવું જોઈએ.

વિભાગ : C

- **મધ્યમજવાબી પ્રશ્નો. (5 x 3 = 15 Marks)** **[15]**

21. રંગસૂત્રનાં પ્રકારો વર્ણવો.

    અથવા

    કોષરસસ્તરનું ફ્લુઈડ મોઝેઈક મોડેલ વર્ણવો.

22. કાર્બોદિતોનું જૈવિક મહત્ત્વ સમજાવો.
23. એમિનો એસિડનાં પ્રકાર ઉદાહરણો સહિત વર્ણવો.
24. RNA નાં પ્રકારો વર્ણવો.
25. અર્ધીકરણનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

વિભાગ : D

- **સવિસ્તાર વર્ણવો. (દરેકના 5 ગુણ)** **[10]**

26. આઈક્લરની વર્ગીકરણ પદ્ધતિનો ચાર્ટ દર્શાવો.

    અથવા

    એકવિધ જીવનચક્ર વર્ણવો.

27. સસ્તન સમુદાયનાં લક્ષણો વર્ણવો.

અગત્યની સૂચનાઓ

શૈક્ષણિક વર્ષ જૂન-2016થી ધોરણ-9 અને ધોરણ-11નાં જે તે વિષયનાં પ્રશ્નપત્રનાં પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્ર અંગે :

(1) મે, જૂન અને જુલાઈ 2016ના 'માધ્યમિક શિક્ષણ અને પરીક્ષણ'માં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલા પ્રશ્નપત્રનાં પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રો તેમજ તે સિવાયના વિષયોનાં પ્રશ્નપત્રનાં પરિરૂપ ગુણભાર, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રો બોર્ડની વેબસાઈટ પર મૂકવામાં આવશે.

(2) જૂન-2016ના અંકમાં પાના નં. 112 ઉપર આપેલ પરિપત્ર રદ ગણવો. તેને બદલે વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં અંગ્રેજી વિષયમાં (પ્રથમ અને દ્વિતીય ભાષા) અને સંસ્કૃત (129)નો અભ્યાસક્રમ ધોરણ-11 સામાન્ય પ્રવાહ મુજબ રહેશે. તેનાં પ્રશ્નપત્રનાં પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રો વગેરે સામાન્ય પ્રવાહ મુજબ રહેશે.

નિષ્ફળતાની કદી પરવા ન કરો. આ નિષ્ફળતાઓ સાવ સ્વાભાવિક છે, જીવનનું તે સૌંદર્ય છે.